

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

16 april 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

RESOLUTIE INVOERING INTEGRALE KWALITEITSZORG IN DECREETGEVEND WERK

DECREET VERVANGING TITEL II DECRETEN BRTN

DECREET KWALITEITSZORG IN WELZIJSVOORZIENINGEN

Inhoud

Nr. 35

Woensdag 16 april 1997
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Motie van orde	
Voorstel tot spoedbehandeling	1
Spreker : de heren Jos Geysels, Johan De Roo en Gilbert Bossuyt	
Ingekomen stukken	1
Voorstel van resolutie van mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Etienne Van Vaerenbergh betreffende de invoering van integrale kwaliteitszorg in het decreetgevende werk	
– 501 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Stemming over de aanvatting van de bespreking	2
Sprekers : de heren Gilbert Bossuyt, André Denys, Johan De Roo en mevrouw Trees Merckx-Van Goey	
Voorstel van decreet van de heer Dirk Van Mechelen c.s. houdende vervanging van Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, zoals gewijzigd bij decreet van 22 december 1995	
– 390 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 4	
Stemming over de aanvatting van de beraadslaging	3
Ontwerp van decreet inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen	
– 516 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 7	
Algemene bespreking	3
Sprekers : de heer Marc Olivier, verslaggever, mevrouw Yolande Avontroodt, de heren Guy Swennen, Johan De Roo, Carl Decaluwé, Gilbert Bossuyt, Wilfried Aers, Bart Vandendriessche en Etienne Van Vaerenbergh, mevrouw Ria Van Den Heuvel, de heer Etienne De Groot, mevrouw Patricia Ceysens en minister Luc Martens	
Artikelsgewijze bespreking	24
Sprekers : mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Guy Swennen en Marc Olivier en minister Luc Martens	
Regeling van de werkzaamheden	29

VOORZITTER : De heer Francis Vermeiren, ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.06 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Norbert De Batselier, Patrick Hostekint : buitenslands ;

Vera Dua : ambtsverplichtingen.

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot spoedbehandeling**

De voorzitter : Dames en heren, met toepassing van artikel 44 van ons Reglement heeft de heer Geysels bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik heb een voorstel tot spoedbehandeling voor stuk 539, een voorstel van resolutie dat is ingediend door onze fractie en de Volksunie over de relatie tussen Vlaanderen en Indonesië. Aanleiding waren de schokkende beelden over het gedrag van het Indonesische leger in Oost-Timor, die verleden week in de media kwamen. Het voorstel van resolutie was vroeger ingediend, maar gezien de actualiteit vragen we nu de spoedbehandeling.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, rekening houdend met de schokkende gebeurtenissen die zich in Oost-Timor hebben voorgedaan, hebben we in principe geen probleem met de spoedbehandeling. Maar omwille van de zware

agenda die we vandaag moeten afhandelen, zou ik willen voorstellen om het voorstel toch eerst te bespreken in de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden en het daarna in de plenaire vergadering te behandelen. Ik stel dus voor om het vandaag niet te bespreken.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, ik wil mij aansluiten bij de heer De Roo. We zullen de commissie wel vragen om dit voorstel van resolutie met de nodige spoed te behandelen.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, als deze plenaire vergadering akkoord gaat om dit voorstel met spoed op de agenda van de commissie te zetten, is dat uiteraard positief. Het is een belangwekkend onderwerp. Dus is het niet slecht om het eerst in de commissie te behandelen.

De voorzitter : Dames en heren, ik meen te begrijpen dat iedereen in dit parlement zich bewust is van de voorrang die de bespreking van dit voorstel van resolutie moet krijgen. Ik stel daarom voor dit voorstel met voorrang in de bevoegde commissie te behandelen.

Is iedereen het daarmee eens ? (*Instemming*)

INGEKOMEN STUKKEN

De voorzitter : Dames en heren, vanmorgen zijn bij het Vlaams Parlement twee verzoekschriften ingediend betreffende de BRTN.

Aangezien we vandaag het ontwerp van decreet betreffende de omzetting van de BRTN in een naamloze vennootschap van publiek recht behandelen, verwijs ik deze verzoekschriften naar de plenaire vergadering.

Ze zullen op de banken worden rondgedeeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Etienne Van Vaerenbergh betreffende de invoering van integrale kwaliteitszorg in het decreetgevende werk

– 501 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Stemming over de aanvatting van de bespreking

De voorzitter : Dames en heren, in commissie werd samen met het ontwerp van decreet inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen, stuk 516/1, ook het voorstel van resolutie van mevrouw Ceysens, mevrouw Van Den Heuvel en de heer Van Vaerenbergh betreffende de invoering van de integrale kwaliteitszorg in het decreetgevende werk besproken. Het voorstel van resolutie werd echter niet aangenomen.

Bij brief van 27 maart 1997 heeft mevrouw Ceysens verzocht het voorstel van resolutie op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, ik ben er niet tegen dat we de voorstellen van mevrouw Ceysens bespreken. Die zijn ook in de commissie aan de orde gekomen, maar werden daar verworpen. Ik wil daar niet al te formalistisch over doen, maar ik denk dat mevrouw Ceysens ook de kans heeft om de inhoud van haar voorstellen hier verder te verdedigen. Toch zou ik willen vragen om zaken die in de commissie zijn behandeld, niet voortdurend opnieuw in de plenaire vergadering te bespreken.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik ga akkoord met het algemene principe van de heer Bossuyt. Voorstellen die in de commissie zijn verworpen, zouden niet opnieuw ter sprake mogen komen in de plenaire vergadering. Maar het gaat hier om twee zaken die eigenlijk bij de voorliggende ontwerpen van decreet horen. De indieners hebben ook afgesproken om dit te behandelen tijdens hun rede over het ontwerp van decreet. Het zal dus geen tijdsverlies met zich meebrengen.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Bossuyt. Het onderwerp kan in zijn geheel worden behandeld samen met het ontwerp van decreet inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorziening. Mevrouw Ceysens kan de stel-

ling van de resolutie binnen dit kader gerust naar voor brengen. De resolutie werd in de commissie wel weggestemd. We kunnen het hier echter gerust behandelen en luisteren naar mevrouw Ceysens. Iedereen heeft daar zijn eigen opvattingen over. Ik vind dat men correct moet blijven : een niet-goedkeuring in commissie zou in principe geen aanleiding meer mogen geven tot een stemming in plenaire vergadering. Als het ontwerp van decreet werd behandeld en de stemming over het ontwerp van decreet heeft plaatsgevonden, dan is het niet meer logisch dat men nog zou stemmen over het voorstel van resolutie, wetende dat het in de commissie werd weggestemd.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, zo ver wil ik natuurlijk niet gaan. Een commissiesamenstelling staat niet gelijk met een samenstelling van een openbare zitting. Het kan goed zijn dat men het pleit verliest in een commissie en dat men het wel kan halen in openbare zitting. Dat principe moet blijven gehandhaafd.

Ik ben het wel eens met mijnheer Bossuyt dat men er geen systematisch misbruik mag van maken om weggestemde zaken in de commissie opnieuw naar voren te brengen in plenaire zitting. Ik ben het er echter niet mee eens om daaruit te besluiten het algemene principe van een mogelijke herbehandeling in plenaire zitting, in vraag te stellen. Ik herhaal nogmaals dat een samenstelling in commissie anders is dan een samenstelling in openbare zitting.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Denys verwijst naar het feit dat in deze aangelegenheid geen systematisch gebruik is gemaakt van dit voorstel van resolutie. Ik wil de collega's erop wijzen dat een resolutie met ongeveer dezelfde inhoud werd ingediend naar aanleiding van de bespreking van een vorig decreet inzake integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsvoorzieningen. Ook toen werd deze resolutie in de commissie weggestemd. Ook toen hebben wij in deze plenaire vergadering samen met het ontwerp van decreet de resolutie behandeld, dit evenwel zonder er opnieuw over te stemmen. Zeggen dat wij onverdraagzaam zijn ten aanzien van het voorstel van mevrouw Ceysens, zou overdreven zijn. De heren Bossuyt en De Roo stellen terecht voor om in het geheel van het ontwerp ook te spreken over het voorstel, dit zonder er afzonderlijk nog over te stemmen. Dit voorstel werd

Merckx-Van Goey

immers voor de tweede keer weggestemd in de commissie.

De voorzitter : Collega's, in tegenstelling tot sommigen onder u, meen ik dat er een consensus bestaat over de mogelijkheid om tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet te verwijzen naar het voorstel van resolutie van mevrouw Ceysens. Ik denk dat iedereen hiermee akkoord gaat. Ik ken de beroepsernst van mevrouw Ceysens, en ben er dan ook van overtuigd dat zij daar geen misbruik van zal maken. De resolutie werd inderdaad in de commissie weggestemd, maar met een eventuele verwijzing naar artikel 66 zouden we gewoon tot de stemming bij zitten en opstaan kunnen overgaan. Ik meen tevens dat iedereen het ermee eens is dat er een bredere discussie mogelijk is.

De bespreking over het voorstel van resolutie betreffende de invoering van integrale kwaliteitszorg in het decreetgevend werk zal niet worden aangevat, maar kan wel aan de orde komen bij de bespreking van het desbetreffende ontwerp van decreet.

Is iedereen het daarmee eens ? (*Instemming*)

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Dirk Van Mechelen c.s. houdende vervanging van Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, zoals gewijzigd bij decreet van 22 december 1995 – 390 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 4

Stemming over de aanvatting van de beraadslaging

De voorzitter : Dames en heren, in commissie werd samen met het ontwerp van decreet betreffende de omzetting van de BRTN in een naamloze vennootschap van publiek recht, stuk 528/1, ook het voorstel van decreet van de heer Van Mechelen c.s. houdende vervanging van Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, zoals gewijzigd bij decreet van 22 december 1995, besproken. Het voorstel van decreet werd echter verworpen.

Bij brief van 27 maart 1997 heeft de heer Van Mechelen verzocht het voorstel van decreet op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

We zullen straks ook het ontwerp van decreet inzake de BRTN bespreken. In dit verband werd in de commissie een voorstel van decreet van de heer Van Mechelen weggestemd. Ik verwijs terzake naar artikel 58 punt 3 van het Reglement. Ik stel voor dat we voor de heer Van Mechelen dezelfde regeling treffen als voor mevrouw Ceysens.

De beraadslaging over het voorstel van decreet houdende vervanging van titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, zoals gewijzigd bij decreet van 22 december van 1995, zal niet worden aangevat, maar kan wel aan de orde komen bij de bespreking van het desbetreffende ontwerp van decreet.

Is iedereen het daarmee eens ? (*Instemming*)

ONTWERP VAN DECREET inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen – 516 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 7

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Olivier, verslaggever, heeft het woord.

De heer Marc Olivier, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de Vlaamse Gemeenschap heeft bij de vierde grondwetsherziening de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid gekregen om de welzijns- en gezondheidszorg te organiseren. De Vlaamse regering heeft hier onmiddellijk op ingespeeld en kwaliteit als voornaamste prioriteit naar voren geschoven in haar regeerakkoord.

Op 29 januari van dit jaar heeft het Vlaams Parlement het decreet betreffende de integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsvoorzieningen goedgekeurd. Vandaag wordt het ontwerp van decreet betreffende de integrale kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen besproken. Hopelijk zal het ook worden goedgekeurd, samen met het voorstel van resolutie van mevrouw Ceysens, mevrouw Van Den Heuvel en de heer Van Vaerenbergh.

Olivier

Beide decreten hebben een gemeenschappelijke doelstelling, namelijk het scheppen van een wettelijk kader binnen hetwelk de voorzieningen worden aangespoord om een volwaardig kwaliteitsbeleid te ontwikkelen. Kwaliteitszorg kan echter niet aan de welzijnsvoorzieningen bij wet of decreet worden opgelegd. Wel kan eraan worden gewerkt om op een continue en coherente wijze aan het beleid te sleutelen, en dit om betere en meer kwaliteitsvolle zorg te bieden.

In tegenstelling tot privé-commerciële goederen en diensten wordt de welzijnssector vooral met publieke middelen gefinancierd. Het is dus ook de taak van de overheid erop toe te zien dat de schaarse middelen voor de sector goed worden besteed. De Vlaamse Gemeenschap heeft er immers alle baat bij de Vlaamse welzijnsvoorzieningen een gemeenschappelijke kwaliteitstaal te laten spreken. Zo wordt wildgroei voorkomen en een coherent beleid gestimuleerd.

Vooraleer ik de besprekingen en knelpunten toelicht, wil ik kort de inhoud van dit ontwerp van kwaliteitsdecreet schetsen. Het voorliggende ontwerp van decreet werd geïnspireerd door een nieuwe visie op de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de overheid en de diverse welzijnsvoorzieningen. Het is gestoeld op begrippen zoals responsabilisering en vertrouwen. De overheid speelt hierbij in op de nood aan herregulering en decentralisering van de welzijnssector. Op basis van een nauwgezette evaluatie gedurende drie jaar, zal een actualisering van de bestaande regelgeving leiden tot een eenduidiger en doorzichtiger kader van de welzijnssector.

Het ontwerp gaat uit van een open definitie van het begrip kwaliteit. In de praktijk betekent dit dat het begrip kwaliteit per sector zal worden geoperationaliseerd via specifieke uitvoeringsbesluiten. Het tot stand brengen van een kwaliteitsbeleid, een kwaliteitssysteem, een kwaliteitsplanning en een kwaliteitshandboek zijn erkenningsvoorwaarden.

Het kwaliteitsbeleid heeft betrekking op het organiseren van een doeltreffende en doelmatige hulpen dienstverlening waarin respect voor de menselijke waardigheid en de persoonlijke levenssfeer moeten worden gewaarborgd. De continuïteit ervan moet worden gegarandeerd. De implementatie van een systematisch kwaliteitsbeleid zal een positieve kostenverschuiving meebrengen. Bij doelmatig en doeltreffend handelen zullen er immers middelen vrijkomen die kunnen worden

ingezet in een preventief kwaliteitsbeleid, bijvoorbeeld voor bijscholing. Het is echter niet de bedoeling van het kwaliteitsdecreet om te besparen, wel om de schaarse middelen op een zo efficiënt mogelijke manier in te zetten.

De toepassing van het decreet veronderstelt een dialoog tussen de betrokkenen : de overheid, de welzijnsvoorzieningen en de gebruikers. Op basis van dit uitgangspunt zal ook de Gezins- en Welzijnsraad worden samengesteld uit vertegenwoordigers van de diverse betrokken groepen. Deze Gezins- en Welzijnsraad krijgt als opdracht, op basis van de eigen ervaring en van de aangebrachte documentatie en wetenschappelijke informatie, de brede evoluties in verband met het welzijn en onwelzijn in Vlaanderen te analyseren en daarover te adviseren. Daarnaast is echter de samenspraak binnen de instellingen van cruciaal belang voor de praktische implementatie van dit decreet.

De Vlaamse overheid zal het toezicht op de bepalingen van het kwaliteitsdecreet en de naleving van de sectorale erkenningsvoorwaarden per sector organiseren. Ook zal de overheid duidelijkheid moeten scheppen over hoe, wanneer en door wie sancties zullen worden toegepast, wanneer de hulpen dienstverlening beneden een bepaald maatschappelijk aanvaardbaar kwaliteitsniveau komt.

De overheid zal eveneens in haar controlerende functie een terughoudende attitude aannemen. Haar taken zijn vooral van bijsturende aard, daar waar processen van zelfregulering tekortschieten.

Het spreekt voor zich dat deze nieuwe manier van evaluatie van het kwaliteitsbeleid, kwaliteitsplanning en kwaliteitssysteem van de welzijnsvoorzieningen die om erkenning vragen, een nieuwe vaardigheid van de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn vergen. Ook de inspectiediensten zullen in dit verband, qua taken, wijzigingen ondergaan. Tevens zullen binnen de sector van de welzijnsvoorzieningen de nodige inspanningen moeten worden geleverd. Een plan zal worden uitgewerkt om de nodige vorming en bijscholing te organiseren. Ook zal de Vlaamse overheid de beschikbare middelen reserveren voor het stimuleren van de ontwikkeling van kwaliteitssystemen en voor het opbouwen van de nodige knowhow.

Tijdens de hoorzitting en de vele besprekingen zijn een aantal knelpunten en bezorgdheden aan de oppervlakte gekomen. Deze werden door amendementen opgevangen of door een toelichting of een antwoord van de minister weggewerkt.

Olivier

Vooreerst werd de bekommernis uitgedrukt omtrent de nieuwe relatie overheid-voorzieningen en de voorwaarden voor het welslagen van het decreet. Met andere woorden, er wordt in de memorie van toelichting veel gesproken over deregulering, responsabilisering en de nieuwe rol van de overheid, terwijl dit in het decreet volgens een aantal leden te weinig wordt verduidelijkt.

De minister antwoordt daarop dat men bewust heeft geopteerd voor een kaderdecreet, waarbij de overheid zich terugtrekt en de sector zelf de kans krijgt om het kader in te vullen. Terwijl vroeger de decreetgever alles centraal oplegde, krijgt men in het veld nu de kans om in samenspraak met het beleid voor de diverse sectoren van de welzijnssector een aangepast kwaliteitsbeleid voor te stellen.

Ook het formuleren van criteria inzake kwaliteit is een opdracht van de sector zelf. Dit veronderstelt een nieuw soort van samenwerking tussen alle betrokkenen op het veld. Er is alleszins een belangrijke rol weggelegd voor de nog op te richten Gezins- en Welzijnsraad. Ook de administratie zal een belangrijke rol spelen, zowel in de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering als de beleidsevaluatie. Ook uit de commissie haar bezorgdheid inzake de grote bevoegdheidsdelegatie die de Vlaamse regering vraagt aan het Vlaams Parlement. Aansluitend werd dan ook de vraag gesteld hoe de volgende Vlaamse regeringen dit decreet zullen interpreteren en wat de rol van het Vlaams Parlement daarin zal zijn.

Om hieraan tegemoet te komen, werd een amendement aangenomen waardoor de Vlaamse regering zich ertoe verbindt een driejaarlijks rapport aan het Vlaams Parlement voor te leggen, waarin de evolutie van de kwaliteitszorg binnen de welzijnsvoorzieningen wordt aangetoond. Om de inspraak van het Vlaams Parlement te vergroten, werd een bekrachtigingsamendement goedgekeurd waardoor de sectorale uitvoeringsbesluiten eerst ter bekrachtiging aan het Vlaams Parlement moeten worden voorgelegd.

Verschillende leden stelden vragen rond de eventuele financiële implicaties die het decreet zou meebrengen voor de instellingen van de welzijnssector. Wetenschappers en andere sprekers wezen er tijdens de hoorzittingen op dat de invoering van kwaliteitszorg niet zomaar kostenverschuivend is, maar dat vooral de kleinere instellingen moeite zullen hebben met de toepassing. Minister Martens stelt dat een beter inzicht in de kostenstructuur en een

efficiënt financieel management kostenbesparend werken en dat hierdoor middelen vrijkomen die in het kwaliteitsbeleid kunnen worden geïnvesteerd. Hoe de vrijgekomen middelen precies worden ingezet, is zijn inziens afhankelijk van de juiste allocatie van de middelen in de dynamiek van kwaliteitsontwikkeling. Hij ontkent dat kleinere instellingen meer begeleiding nodig zullen hebben om deze kostenverschuiving op te vangen.

Om begripsverwarring te vermijden, werden een aantal amendementen goedgekeurd. Zo werd de term welzijnsvoorziening verduidelijkt, werd een definitie van de begrippen kwaliteitshandboek en kwaliteitseisen toegevoegd en werden verfijningen aangebracht. Tot deze verfijningen hoorden onder meer de toevoeging van de sociale context bij hulpverlening.

Maar ook de termijn voor de uitvoering van het decreet creëert volgens sommige sprekers verwarring. De minister ontkent dat dit mogelijk zou zijn. Eenmaal het decreet is goedgekeurd, heeft de Vlaamse regering drie jaar de tijd om de voorwaarden te definiëren voor de verschillende sectoren. Dan hebben de verschillende sectoren op hun beurt drie jaar tijd om aan die voorwaarden te voldoen.

Enkele sprekers zijn van oordeel dat de gebruiker onvoldoende aan bod komt in het ontwerpdecreet. Een aantal artikels uit het decreet wijzen hun inziens op een paternalistische opstelling tegenover die gebruikers. Minister Martens verwijst echter naar voorbeelden uit het buitenland, waaruit blijkt dat bijvoorbeeld patiëntenrechten zeer verlammend kunnen werken voor de gezondheid. De minister is dan ook voorstander van een afzonderlijke regeling van de gebruikers- en patiëntenrechten. Hij vervolgt dat in het voorliggend decreet de zorg voor de gebruiker wel degelijk centraal staat, maar de concrete uitwerking ervan eerder op het microniveau ligt. In die zin werd een amendement aanvaard waardoor de inbreng van de cliënt steeds in beschouwing zal worden genomen.

Enkele leden uitten de vrees dat de administratie de nieuwe uitdaging waarvoor zij komt te staan, momenteel niet aankan. De minister beaamt dat de administratie bij de implementatie van dit decreet een belangrijke rol krijgt toebedeeld. Om de nieuwe uitdagingen waar te maken, werd onder meer de nieuwe afdeling Kwaliteitsontwikkeling opgericht.

Verschillende leden wijzen erop dat de rol van de inspectie met dit decreet totaal anders moet wor-

Olivier

den. De minister geeft toe dat die rol door dit decreet inderdaad grondig zal worden gewijzigd. De inspectie zal meer en meer optreden als coach voor het ganse proces van kwaliteitsbewaking. Ze zal zich meer op de opname-, klachten- en evaluatieprocedures richten. De bedoeling is vooral dat ze de instellingen continu volgt in hun kwaliteitsbeleid en dat problemen tijdig worden gesignaleerd alvorens er sancties volgen.

Enkele commissieleden betreurden ten slotte dat er toch niet één gezamenlijk kwaliteitsdecreet werd ingediend voor zowel de gezondheids- als de welzijnssector. De minister stelt dat de twee decreten in de eerste plaats een gemeenschappelijk uitgangspunt hebben, namelijk de ambitie om een kwaliteitsbeleid te ontwikkelen. Hij gelooft stellig dat de twee sectoren op termijn naar elkaar zullen toegroeien. Hij somt eveneens een aantal objectieve redenen op waarom er voor beide sectoren een verschillend decreet is gekomen. Zo kan de gezondheidszorg reeds op een zekere ervaring inzake kwaliteitsbewaking bogen, terwijl de welzijnssector dat niet kan. Dit verklaart de voorzichtigere aanpak binnen het voorliggend ontwerpdecreet. Daarnaast heeft men in de gezondheidszorg ook te maken met een ander type van voorzieningen. Verder is ook de cultuur van de wetgeving in de gezondheidszorg veel regulerender dan dat ooit in de welzijnssector het geval was. Volgens de minister zijn er pogingen ondernomen tot één gezamenlijk kwaliteitsdecreet, maar hij wenste de welzijnssector niet te brutaliseren en is daarom van dit idee is afgestapt.

Tot slot werd het geamendeerde ontwerp na discussie aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen. Het voorstel tot resolutie werd verworpen.

De voorzitter : Mevrouw Avontroodt heeft het woord.

Mevrouw Yolande Avontroodt (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn toespraak bevat drie luiken. Wij steunen dit kwaliteitsdecreet, dat kwaliteitsbevordering en kwaliteitsbewaking in de welzijnssector wil implementeren. Afgezien van de theoretische definities, heeft kwaliteit in de welzijnssector voor ons een universele en invulbare dimensie. Deze sector heeft te maken met intermenselijke relaties, met verwachtingen van hulpbehoevenden enerzijds en van vrijwillige en beroepsmatige krachten anderzijds.

De grootste gemene deler tussen de diverse welzijnssectoren noem ik de maximale toegankelijkheid. Als kleinste gemeen veelvoud weerhoud ik de efficiëntie en de effectiviteit. Naast de gebruikers, de eerste vragende partij naar kwaliteit, heeft heel de maatschappij behoefte aan afdoende, rationele en betaalbare oplossingen voor de gehele problematiek van de welzijnssector. Neem bijvoorbeeld ouder worden en gehandicaptenzorg. Daarbij gaat het om een dynamisch proces, dat steeds wisselt volgens de noden en de behoeften van vandaag. De wetgever moet dan ook een dynamisch antwoord kunnen bieden, zodat aanpassingen onmiddellijk kunnen gebeuren.

Dit kaderdecreet zou dit theoretisch mogelijk moeten maken. Het is goed dat het decreet de verplichting tot kwaliteit als globale doelstelling oplegt. Deze doelgerichte wetgeving is binnen de huidige trend tot deregulering op zijn plaats. Maar de invoering ervan gaat best gepaard met het schrappen van de middelenwetgeving die tot nu toe van kracht was. Anders zal er in de praktijk weinig veranderen. De bestaande reglementering dient te worden afgesteld op de geest van het kwaliteitsdecreet.

In het regeerakkoord zijn de intenties duidelijk. De regering stelt vereenvoudigde subsidieregelingen en budgetfinanciering voorop. Deze principes zijn getoetst aan de doelmatigheidsanalyse in de diverse welzijnssectoren.

Ik vraag me af of dit kwaliteitsdecreet een eerste bescheiden aanzet vormt tot zo'n doelmatigheidsanalyse. Zou u ons daarover nog wat uitleg kunnen verschaffen ?

Ik wil nu iets zeggen over de factoren die de rust en de sereniteit bedreigen. In de eerste plaats is er de zekerheid dat het invoeren van een kwaliteitsstelsel aanleiding zal geven tot belangrijke meeruitgaven. De verslaggever heeft het daarover ook reeds gehad ; ik zal daar dan ook niet uitgebreid op ingaan. U zegt dat er kan worden bespaard door het invoeren van kwaliteit. We vragen ons af of u bereid bent om bijkomende middelen ter financiering vrij te maken, als zou blijken dat die besparingen niet volstaan om het stelsel te financieren. Ik geloof dat de gehele sector met deze vraag bezig is.

Een tweede knelpunt is niet minder belangrijk. Het betreft de jongste besparingsronde van de federale regering met betrekking tot de rusthuizen. Die besparingen vormen een regelrechte bedreiging voor een kwaliteitsvolle opvang. Besparingen op de ligdaguitgaven – Riziv-besparingen – zullen

Avontroodt

onvermijdelijk leiden tot problemen met de personeelsbezetting. Die personeelsbezetting is toch wel een van de belangrijkste pijlers van deze dienstverlenende, arbeidsintensieve sector.

Wat dat betreft, is het kwaliteitsdecreet op maat van de grote organisaties en voorzieningen geschreven. Onze zorg gaat daarom uit naar de kleinere voorzieningen. Ik ben ervan overtuigd dat kleinere voorzieningen zeker in staat zijn om kwalitatief hoogstaande zorgverlening te leveren. Kwaliteit heeft veel te maken met attitude en empathie. U zult dus moeten garanderen dat die kleinere voorzieningen hun erkenningsvoorwaarden kunnen realiseren.

De federale regering heeft met haar volmachtsbesluiten de overlegstructuur volledig ontwricht. Een globale beleidsvisie ontbreekt. Omwille van het budget werd er gewoon op lineaire wijze ingegrepen. Aanvankelijk waren ook diverse welzijnssectoren bereid om aan dat kwaliteitsdecreet hun volle medewerking te verlenen. Vandaag stellen zij zich daarbij echter heel wat vragen, dit omwille van het feit dat de personeelsbezetting wordt bedreigd. Ik denk dat u dat ook inziet.

Ik wil nog iets zeggen over de managementfunctie in die kleinere voorzieningen. Zij worden geconfronteerd met een tekort aan personeel om naast de gewone verzorgingstaken ook nog die managementtaak te vervullen. Ik herhaal mijn vraag om het subsidiëringkader opnieuw te bekijken, met het oog op een betere managementsomkadering, vooral voor die kleinere voorzieningen.

Het is primordiaal dat men in de welzijnssector klantgericht denkt. Zorgverleners moeten vrij kunnen denken. Zij hebben dat nodig om hun taak kwaliteitsvol te kunnen volbrengen. Jammer genoeg zijn het de werkomstandigheden die vaak als remmende factor fungeren. Het zijn precies de mensen die hun taak vervullen met het grootste idealisme en die zich vereenzelvigen met hun beroep, die bedreigd worden door het fenomeen van burn-out. Gezien de federale besparingsmaatregelen in verband met de sector van de rusthuizen, is dit een regelrechte aanval op het kwaliteitsvol functioneren van het personeel. Het zijn de idealisten die hierbij getroffen worden.

Een derde knelpunt bestaat erin dat men zich zorgen maakt over de erkenningsvoorwaarden. Zal de overheid die herziene sectorale voorwaarden een invulling geven ? Zal dit met een document gebeu-

ren ? Of zal de sector, zoals u belooft en zoals in het decreet staat, zelf de inhoud kunnen bepalen en hoe zal de overheid die invulling kunnen controleren ? De geloofwaardigheid van het hele initiatief staat of valt met wat men verstaat onder de verantwoordelijkheid van de voorzieningen en de sectorale invulling.

Daarnaast denk ik, mijnheer de minister, dat u dit kwaliteitsdecreet zult moeten aanwenden om ook aan de niet-erkende voorzieningen in de bejaardenzorg een kwaliteitsvereiste op te leggen.

Zo kom ik bij het luik dat gericht is op de toekomst, op de ontwikkeling van goede uitkomstindicatoren. Zowel de zorgverstrekkers als de gebruikers hebben de voorbije jaren meer aandacht voor kwaliteitsverbetering. De afgelopen jaren is ook in de zorgsector de behoefte aan meetinstrumenten toegenomen. Kwaliteitsbepalingen dienen echter niet alleen nominatief te worden beschreven en geëvalueerd. Ze moeten ruimte waarborgen voor meer afstemming op de behoeften van de klanten. Hoewel deze niet altijd rationeel kwantificeerbaar zijn, zijn ze toch belangrijk wanneer het gaat om verzorgingsethische vraagstukken. Als voorbeeld van kwaliteitsmetingen, wil ik een studie aanhalen die in rusthuizen werd uitgevoerd. Men heeft daarmee een poging gedaan om de tevredenheid te meten. De resultaten van de metingen van de medisch-technische competentie waren perfect. De resultaten in verband met de metingen van de sociaal-culturele atmosfeer waren bevredigend. De fysisch-technische voorwaarden stelden geen problemen. De identiteitsgeoriënteerde benadering scoorde echter zeer laag. Onder identiteitsgeoriënteerde benadering verstaan we de persoonlijke benadering, de interesse, de empathie, het medeleven, het vertrouwen en het begrip van het personeel. Deze laagst scorende dimensie heeft betrekking op de persoonsgerichte kwaliteiten van het personeel en op de voorkeur van de bewoner voor een menselijke benadering. Waarom scoort deze dimensie zo laag ? Deze vaststelling is zeker een verdere studie waard.

Chronische ziekten en handicaps hebben lange tijd een grote achterstand gehad in het wetenschappelijk onderzoek, in het beleid en in de praktijk van de gezondheidszorg. In de afgelopen jaren is daarin langzamerhand verandering gekomen. Er komt een heroriëntatie in onderzoeks- en beleidsprioriteiten. Nochtans meen ik dat de zorg voor chronische zieken een heel breed terrein van voorzieningen behelst die verband houden met de inbreng van meerdere disciplines en afwisselende hulp door de eerste en de tweede lijn.

Avontroodt

Nochtans zullen de belangrijke maatschappelijke doelstellingen met betrekking tot leef-, woon- en arbeidsomstandigheden om de zelfredzaamheid, de sociale integratie en de maatschappelijke participatie te bevorderen in de toekomst de uitkomstindicatoren moeten zijn. Die complexe zorgbehoefte vraagt om bezinning. Vermindering van de ziektelast, bevordering van de levenskwaliteit en versterking van de maatschappelijke positie zijn daarbij voor mij de drie centrale doelstellingen. De kwaliteit kan worden afgemeten aan de mate waarin de uitkomsten met betrekking tot deze doelstellingen worden verwezenlijkt. Ik herhaal dat uw taak erin zal bestaan de juiste uitkomstindicatoren voorop te kunnen stellen, zodat men een beeld kan krijgen van het resultaat van de zorg en dat de nodige maatregelen kunnen worden getroffen.

Verder is er nog de totaal andere invulling van de inspectieopdracht zoals geformuleerd door het Vlaams Fonds ; wat dat betreft is dit fonds één van de belangrijkste vraagstellers. Ze vragen aan de regering om met bijzondere prioriteit aandacht te schenken aan het op punt stellen van de inspectie.

Ter conclusie wil ik stellen dat kenmerkend voor de zorg, de vervlechting is van cure en care, gericht op het voorkomen van medische complicaties – preventie, dus – , het tegengaan van functionele beperkingen en het bevorderen van welbevinden en sociale integratie. Metingen van de uitkomsten moeten worden verricht op een multidimensionele en multidisciplinaire basis. Omdat de zorg een langdurig karakter heeft, waarbij moeilijk een eindpunt kan worden aangeduid, is er vaak sprake van die intermediaire uitkomsten. Dit is een nieuw begrip, waarmee ook u rekening zult moeten houden. In deze zin is het onderscheid tussen de proceskenmerken en de uitkomstindicatoren niet altijd zo duidelijk te maken in de kwaliteitsbewaking van de zorg. Naarmate de interventie specifiek is, zal het effect beter kunnen worden bepaald. Vanwege die complexiteit van de zorg en de verwevenheid van de vele voorzieningen is de verdere ontwikkeling van criteria, normen en standaarden van essentieel belang om de kwaliteit van zorg te toetsen en te bevorderen.

Mijnheer de minister, dit was een schematisch overzicht van de punten. Als u de balans opmaakt, dan zult u, denk ik, merken dat wij zeker positief staan tegenover dit kwaliteitsdecreet. We zullen het dan ook goedkeuren. (*Applaus bij de VLD en de CVP*)

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de basiskwaliteit van dit tweede Vlaamse kwaliteitsdecreet bestaat erin dat het het spreekwoordelijke licht niet uitvindt, maar enerzijds het bestaande licht beter laat schijnen en anderzijds nieuwe lichtbronnen activeert. Hiermee bedoel ik dat we hopen dat met dit decreet nog meer werk zal worden gemaakt van de kwaliteit in de welzijnssector dan nu reeds het geval is. In deze sector wordt inderdaad reeds veel aandacht besteed aan de kwaliteit, maar tot vandaag moesten we de afwezigheid van de overheid in dit hele verhaal vaststellen. Deze afwezigheid had een negatief effect. Aan de ene kant was de kwaliteitsaanpak er wel, maar deze bleef erg versnipperd. Het resultaat, bijvoorbeeld de verbeterde kwaliteit in jongerenvoorzieningen, in het algemeen welzijnswerk, in de kinderopvang enzovoort, bleef grotendeels verborgen voor de buitenwereld. Aan de andere kant was er het negatieve aspect dat een aantal sectoren achterop gingen hinken en qua voorzieningen op het kwaliteitsvlak ver onder de norm van het aanvaardbare bleven. Ik verwijs in dit verband naar de rusthuissector : de voorbeelden daarvan zijn bekend.

Dit is een beknopte vaststelling van de tonaliteit en de betekenis van dit decreet. Tegelijk impliceren deze vaststellingen vier doelstellingen van dit decreet die voor ons essentieel zijn. Een eerste doelstelling betreft de coherentie, waarmee ik het ondersteunen van samenspraak en samenwerking in de sector bij het uitbouwen van een kwaliteitsbeleid bedoel.

De tweede doelstelling betreft een efficiëntere overheidscontrole. De overheid wil steeds meer waar voor haar geld, maar kan onmogelijk elke frank die ze uitgeeft, controleren, aangezien alles steeds complexer wordt. Voor het controleren en het efficiënt besteden van overheidsgeld vormt daarom het principe om een kwaliteitsbeleid op te leggen een veel betere waarborg dan allerlei gedetailleerde regels en normen, die trouwens niet eens kunnen worden gecontroleerd.

De derde doelstelling maakt een inhaalbeweging mogelijk : de sectoren die achterop hinken ten gevolge van het van hogerhand opgelegde kader, kunnen worden gestuurd om hun achterstand in te halen.

De vierde doelstelling heeft betrekking op de marketing van het social-profitproduct. In de bedrijfs-

Swennen

wereld zien we – u kent allemaal de ISO-verhalen – op talrijke vlakken de pluspunten en positieve gevolgen van de marketing van het product in combinatie met het kwaliteitsgegeven. We zijn van oordeel dat de social-profitsector, zonder te vervallen in een systeem van drie, vier of vijf sterren, wel kan varen bij een kwaliteitspromotie. Nu blijft de zorg die men daaraan besteedt, bij een groot publiek onbekend. Ook hier is het aloude spreekwoord van toepassing : onbekend maakt onbemind. Tot daar onze vier doelstellingen bij dit decreet.

De SP-fractie wil echter haar lichte terughoudendheid over het decreet niet verhullen. Die betreft niet zozeer de inhoud maar wel de parlementaire draagkracht. Ten eerste werden we op korte termijn geconfronteerd met twee decreten van evenveel Vlaamse ministers, respectievelijk over kwaliteitszorg in de sectoren gezondheidszorg en welzijnszorg. Inhoudelijk en structureel sluiten ze heel nauw bij elkaar aan, en op verschillende punten vertonen ze zelfs overlappingsen. Dit was en is een moeilijke en zelfs pijnlijke oefening. We hopen dat die met het decreet zoals het voorligt, voor eens en voor altijd achter de rug zijn, en dat een dergelijke aanpak niet voor herhaling vatbaar is.

Het tweede probleem heeft te maken met de timing. Dit decreet smeekt op verschillende punten om overleg met de sector. We missen echter de inschrijving van de nieuwe Gezins- en Welzijnsraad als partner voor de ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid. De vorige minister van Welzijn en Gezin heeft verschillende adviesraden buiten werking gesteld door ze niet meer samen te stellen. Ze deed dit in het vooruitzicht van deze nieuwe raad. Ik heb het over de Vlaamse hoge raden voor personen met een handicap, voor de derde leeftijd, voor de bijzondere jeugdbijstand, voor het opbouwwerk en voor migranten. We staan achter de idee om ze te vervangen door een ruimere Gezins- en Welzijnsraad. Dit ontwerp van decreet is er echter nog niet. Daarom kan het structureel gegeven van deze Welzijnsraad nog niet worden vermeld in de verschillende onderdelen van het decreet zoals het voorligt. Dit betekent dat belangrijke ontwerpen van decreet over welzijnsbeleid in de toekomst zullen worden ingediend zonder dat er op voorhand ook maar één overkoepelend en gestructureerd advies is ingewonnen, uiteraard met uitzondering van het SERV-advies. Dit is een probleem van timing. Ik til hier niet al te zwaar aan, maar ik wil het toch vermelden.

Er is een derde moeilijkheid die ik wil opsplitsen in een vijftal bezorgdheden, een vijftal voorwaardelijke hypothesen. Het ontwerpdecreet confronteert ons met een loodzware terminologie en draagt op bepaalde punten niet de nodige evenwichtige kracht in zich. We zijn er echter van overtuigd dat de tekst die nu voorligt – na veel amenderingen, niet alleen vanwege de meerderheid maar ook vanwege de oppositie – grotendeels aan onze verwachtingen tegemoet kan komen.

We zeggen dit voorwaardelijk. We mogen immers niet uit het oog verliezen dat we voor een kaderdecreet staan. De minister heeft dat in de commissie erkend. Ik heb het zelf al een containerdecreet genoemd. Het is een bijna abstract kader van begrippen die toelaten in de praktijk een kwaliteitsbeleid te gaan voeren. De reële invulling van het decreet moet nog gebeuren. Welke principes, welke wegen en methodieken we daarbij zullen volgen, moet nog worden bepaald.

We zien vijf bakens als essentiële voorwaarden om van dit containerdecreet een kwaliteitsdecreet te maken. De eerste baken is de intersectorale aanpak van het kwaliteitsbeleid. Een sectorale aanpak is niet in overeenstemming met de algemeen aanvaarde doelstelling dat de gebruiker-cliënt zoveel mogelijk integraal moet worden benaderd. De kwaliteitszorg moet intersectoraal worden gestructureerd. Dit is op zich niet opgenomen in het decreet en moet dus via de uitvoeringsbesluiten worden geconcretiseerd.

In dit verband, mijnheer de minister, pleiten we voor het samenbrengen van experts, liefst uit binnen- en buitenland. Ze kunnen het kwaliteitsbeleid van de hele welzijnssector evalueren en de overheid daarin adviseren. Per sector, maar ook sectoroverschrijdend, kan, naar analogie met de onderwijssector, worden gewerkt met de zogenaamde visitatiecommissies. Die kunnen op regelmatige tijdstippen elke voorziening in het kwaliteitsbeleid vaststellen en evalueren. Dit kan en moet worden waargemaakt.

De tweede baken is de rol van de gebruikers en hun organisaties. In de kwaliteitszorg zijn drie actoren van doorslaggevend belang : het management, het personeel en de gebruiker. We trappen hiermee een open deur in, maar de positie van de individuele gebruiker is zwak. De verenigingen van gebruikers moeten een actieve rol spelen in de uitbouw van het kwaliteitsbeleid. Ze geven de gebruiker een stem.

Swennen

De derde baken bestaat uit de vrijwilligerswerking. Naast de gebruikersverenigingen zijn ook de vrijwillige partners in het kwaliteitsbeleid zeer belangrijk. Het optimaal en geëigend betrekken van vrijwilligers bij de zorgverstrekking moet voor ons een basisvereiste worden in de meeste werkvormen van het welzijnsbeleid. Naar onze smaak wordt er in het decreet nog te weinig gewicht toegekend aan deze twee actoren. We hopen dat dit door de uitvoeringsbesluiten wordt rechtgezet.

De vierde baken zie ik in de rol van de administratie. In heel wat welzijnsvoorzieningen, vooral de grootschalige die deel uitmaken van de zogenaamde welzijnsconcerns, is men al een hele tijd bezig met de ontwikkeling van een kwaliteitsbeleid, bijna naar analogie met het bedrijfsleven. Een heel andere wereld, een heel andere teneur, vinden we op het vlak van de kleinschalige voorzieningen. Die staan nog niet zo ver. Er zijn nu dus twee snelheden. We zijn bang dat die twee snelheden door de toepassing van het decreet ongelukken zouden kunnen veroorzaken, doordat het decreet en uitvoeringsbesluiten te zwaar kunnen uitvallen voor de kleinschalige voorzieningen. Dat is zeker het geval in de zogenaamde opstartfase. De administratie moet haar verantwoordelijkheid ernstig nemen en samen met de voorzieningen, gebruikers en wetenschappelijke experts modellen uitwerken voor het kwaliteitshandboek. De administratie moet een daadwerkelijke bijspringfunctie vervullen en zodoende die kleinschalige voorzieningen ondersteunen.

We hebben het volste vertrouwen, mijnheer de minister, in de Vlaamse administratie, maar we moeten durven onder ogen zien wat we hoorden tijdens de hoorzittingen. Meerdere sprekers wezen op de sleutelrol die weggelegd is voor de administratie en meer bepaald voor de inspectiediensten. Tot hier toe kenden we de zuiver formalistische controle van de boeken, waar het inspectiebezoek zich nu in vele gevallen toe beperkt. Dit staat een kwaliteitsbeleid meer in de weg dan dat het ertoe bijdraagt. Ons inziens zullen de belangrijkste stappen inzake de realisatie van het kwaliteitsdecreet niet worden gezet door de voorzieningen, maar wel door de administratie, zeker in de sfeer van de kleinschalige voorzieningen.

Ik kom dan tot mijn laatste baken : het voeren van een positief sanctioneringsbeleid. Eigenlijk is er maar één noemenswaardige sanctie in het voorliggend decreet, met name de meest draconische, de zwaarste die neerkomt op de sluiting van de voor-

ziening. Daar wordt dan ook zeer weinig naar gegrepen, tenzij er beduidende, faliekante ongelukken gebeuren. In de commissie hebben we daar uiteraard geen breekpunt van gemaakt, maar we hebben wel gepleit voor een positief sanctioneringsbeleid : geen strenger, maar wel een stimuleringsbeleid dat dus kracht biedt om sancties en prikkels te geven. De minister heeft aangekondigd dat hij een eenvormige erkenningsprocedure wil uitwerken voor de hele sector. We vinden dit prachtig en dringen aan op een meer gedifferentieerd systeem van daadwerkelijke sancties in dat verband.

Dit zijn dus de vijf bakens, de vijf opdrachten die ik geschetst heb en die de Vlaamse regering ter harte zal moeten nemen.

Nu ga ik verder in op de parlementaire discussie die we gehad hebben en ongetwijfeld vandaag nog zullen hebben over dit decreet. We zijn blij dat we via amendering bereikt hebben dat de Vlaamse regering driejaarlijks verslag zal uitbrengen aan het Vlaams Parlement over het gevoerde kwaliteitsbeleid in de welzijnsvoorzieningen. Het Vlaams Parlement zal deze verslagen minutieus en scrupuleus beoordelen. We zullen dat zeker doen voor de vijf grote bakens die we hier hebben uitgezet.

Tot slot wil ik dit zeggen. Ik gebruik af en toe eens wat spreekwoorden als referentiepunt. Er is een spreekwoord dat zegt dat het venijn in de staart zit. Ik heb me uitsluitend laten inspireren door mijn geweten van Vlaams volksvertegenwoordiger en mijn opdracht te waken over de wijze waarop onze Vlaamse regering dagelijks politiek bedrijft.

In het voorliggend ontwerp van decreet zit een bepaling vervat die het alarm heeft doen afgaan. Het betreft paragraaf 2 van artikel 8, waarin geschreven staat dat de Vlaamse regering ook de procedureregels voor erkenning en intrekking van erkenning van organisaties in overeenstemming brengt met de bepalingen van dit decreet. Als toelichting heeft de minister gezegd dat op basis hiervan decreten kunnen worden aangepast. Het gaat dus over een discrete vorm van volmacht.

Daarop hebben wij samen met de heer Vandendriessche een amendement ingediend, waarin gesteld werd dat de Vlaamse regering binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van dit decreet in overleg met de betrokken sectoren de erkenningsvoorwaarden en procedureregels voor erkenning en intrekking van erkenning van welzijnsvoorzieningen in overeenstemming zou brengen met de bepalingen van dit decreet, in zoverre het zaken

Swennen

betreft die niet bij decreet zijn geregeld. De reden hiervoor is dat er in de welzijnszorg heel wat decreten zijn die procedureregels bevatten die van groot belang zijn voor de sector. Na discussie heeft de minister een ander amendement voorgesteld in de commissie waarin staat dat de Vlaamse regering slechts aanpassingen mag doorvoeren in functie van het decreet mits bekrachtiging door het Vlaams Parlement.

Ik heb daar nog eens over nagedacht, en ik blijf toch van mening dat we hier te maken hebben met een techniek van volmachten die de tastbare parlementaire draagkracht, vooral tijdens de voorbereidingen, wegneemt, ondanks het feit dat er sprake is van bekrachtiging door het Vlaams Parlement. Ter verdediging haalt de minister begrippen aan als vermijden van omslachtigheid, bevorderen van efficiëntie, enzovoort. Ik wil er echter op wijzen dat men op basis daarvan gelijk welke bevoegdheden kan verschuiven van het parlementaire naar het uitvoerende niveau. Om die reden heb ik het oorspronkelijke amendement Swennen-Vandendriesche op mijn naam opnieuw ingediend.

Minister Luc Martens : Graag zou ik hier even op inpakken, mijnheer de voorzitter, omdat de heer Swennen dit punt zo uitdrukkelijk vermeldt. Het gaat natuurlijk over veel meer dan efficiëntie en snelheid. Het is duidelijk dat het parlement bij een besluit dat bij decreet is bekrachtigd, zijn rol ten volle speelt. Ik zie helemaal niet in welke hap uit uw rol zou worden weggehaald. Een besluit dat via een decreet moet worden bekrachtigd, wordt immers even grondig besproken als een eigenlijk decreet. Het wordt behandeld als ware het zelf een decreet.

Maar de voordelen zijn de volgende. Ten eerste kan het veld zelf vlugger werken. Een tweede voordeel ligt in de klaardere opbouw van het juridisch, legistiek kader, die zo wordt mogelijk gemaakt. Aan de ene kant heeft men een kaderdecreet. Daarnet heeft mevrouw Avontroodt gewezen op het belang om iets in een globaal kader te kunnen aanreiken. De invulling daarvan gebeurt aan de hand van besluiten. Maar we zijn hier een beetje de gevangenen van een verleden, waarin de regeling in de welzijnssector werd versnipperd door een veelheid aan decreten. Nu proberen we samenhang en doorzichtigheid te brengen door een kader aan te reiken en dit te verfijnen in besluiten. Maar we zeggen het parlement dat het de besluiten kan bekrachtigen door decreten. Met andere woorden, geen enkel besluit krijgt volledige rechtsgeldigheid

als het parlement het niet eerst heeft besproken en eventueel geamendeerd. Zo ontstaat een klare hiërarchie van een decreet aan de ene kant en besluiten aan de andere kant.

Als uw pleidooi wordt gevolgd, zal uit het kaderdecreet opnieuw versnippering ontstaan, doordat andere decreten die eigenlijk een uitvoering geven aan dit decreet, op dezelfde hiërarchische hoogte komen te staan. Dat levert geen heldere opbouw in de besluitvorming op en veroorzaakt in de sector zelf een grote vertraging in de toepassing. Mijnheer Swennen, u weet zelf dat u een besluit op het terrein kunt toepassen. Daarna, bij de bespreking, kan het parlement terugkijken naar het moment waarop het besluit in kwestie in de praktijk is gebracht. Het kan dit als overgangperiode beschouwen en wijzigingen aanbrengen. Het parlement heeft zijn volle bevoegdheid, maar de instellingen zelf kunnen sneller werken met besluiten.

De heer Guy Swennen : Het verontrust mij nog meer, mijnheer de minister, dat u zegt dat dit bij wijze van spreken met terugwerkende kracht plaatsvindt. Op het veld zelf wordt dus een besluit genomen, dat zo toepassing krijgt en vervolgens door een decreet wordt bekrachtigd. Wat bedoelt u eigenlijk met de snelheid op het veld zelf ?

Minister Luc Martens : Er zijn een aantal zaken die men meteen moet kunnen uitvoeren, zonder acht of negen maanden te wachten. Deze situatie is parallel met die van besluiten die niet gevat zijn door het parlement. Wat u amendeert, heeft alleen betrekking op de uitvoeringsbesluiten die refereren aan datgene wat voorheen bij decreet was geregeld. Met andere woorden zult u hierdoor in feite een bestaande decretale wantoestand in de welzijnssector verderzetten.

Dat is helemaal niet overzichtelijk. Het is een van de redenen waarom deze sector vaak zo moeilijk te verdedigen is in begrotingen, want men heeft een versnipperd veld. We willen nu juist duidelijkheid creëren en ervoor zorgen dat besluiten op hetzelfde niveau, met dezelfde timing kunnen ingaan. Een pak besluiten kunnen dus gewoon uitvoering krijgen. In uw regeling daarentegen, kunnen een aantal noodzakelijke besluiten pas veel later operationeel kunnen worden.

De heer Guy Swennen : Ik moet zeggen dat ik het helemaal niet meer begrijp. Wat ik wel begrijp, is dat het parlement op een aantal vlakken een decretale bevoegdheid heeft en ook in de welzijnssector een aantal zaken op die manier regelt. En dat u nu met dit amendement een soort ratificatie

Swennen

geeft. Hoe men dat draait of keert, het is een volmachttechniek.

Minister Luc Martens : Neen, ik ben er helemaal niet mee akkoord. Het parlement kan voluit bij elk bij decreet bekrachtigd besluit alle aspecten wijzigen en zijn volle rol spelen.

De voorzitter : Collega's, niemand heeft de volgens het reglement beschikbare tijd overschreden. U weet echter dat het Uitgebreid Bureau twee ontwerpen op de agenda heeft gezet. Ik zie het uur evolueren, terwijl iedereen volop gebruik maakt van de tijd waar hij recht op heeft. Ik voorzie dus problemen met de beschikbare tijd, en ik zou aan iedereen willen vragen om zijn ideeën krachtadig maar beknopt te uiten.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de heer Swennen een punt heeft aangehaald dat moet worden uitgeklaard. De heer Swennen is immers een belangrijk lid van de commissie voor Welzijn die de besprekingen heeft meegemaakt en die ook amendementen heeft ingediend. Ik heb het als volgt begrepen. Ik weet niet of het de juiste interpretatie is, dus ik vraag aan de minister en aan de collega's die de bespreking in de commissie hebben meegemaakt om mij indien nodig te corrigeren.

In de welzijnssector zijn er een aantal decreten uit het verleden die nog altijd de volle wettelijke draagkracht hebben. Een aantal van die decreten hebben regels vastgelegd voor de erkenning van onder andere diensten en instellingen. Die decreten hebben ook procedureregels vastgelegd, die nog steeds geldig zijn. Vandaag ligt er een nieuw ontwerp van decreet over kwaliteitszorg ter stemming. De minister wil ervoor zorgen dat vroeger gestemde decreten, waarbij ook een aantal regels inzake erkenning en procedure werden bepaald, in overeenstemming worden gebracht met het nieuwe decreet.

De zorg van de minister is mijns inziens terecht. De vraag is hoe we dat op de meest coherente wijze kunnen doen. Het standpunt van het parlement lijkt mij logisch : wijzigingen aan decreten kunnen slechts worden aangebracht door het parlement. Dat standpunt respecteert de bevoegdheid van de regering en het parlement ook ten volle. Wijzigingen aan decreten zijn een bevoegdheid van het parlement, wijzigingen aan besluiten zijn een

bevoegdheid van de minister. Dat is een gulden regel.

Indien de minister meer samenhang wil brengen in erkenningsvoorwaarden en procedureregels voor erkenning, en hij wil dat doen bij besluit, dan moet hij eerst door het parlement worden gemachtigd om al die regels aan te passen. Ofwel kan het parlement beslissen dat de minister dat bij besluit mag doen, ofwel kan het parlement ervoor kiezen om dat verder in één decreet te zetten en het parlement erover te laten stemmen.

De bedoeling van de heer Swennen en van de minister lopen mijns inziens dus samen. De zorg van de heer Swennen begrijp ik dus ook. De decretaale aanpassing is een bevoegdheid van het parlement en dat wordt door de minister ook niet betwist. De vraag rijst of we dit niet kunnen preciseren. Daarom zou ik willen voorstellen om er nog even over na te denken. Op het moment dat we artikel 7 bespreken, kunnen we misschien nagaan of we elkaar goed begrijpen en proberen de tekst in overeenstemming te brengen met twee doelstellingen die eigenlijk dezelfde zijn.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer de voorzitter, ik zal het kort houden. Ik zou een voorbeeld willen geven om de heer Swennen te helpen. Wij hebben in de commissie voor Media onlangs ook een besluit ter bekrachtiging goedgekeurd. We hebben daar ten volle onze rol als commissie in kunnen spelen. We hebben het besluit zelfs geamendeerd en het is bijzonder snel en vlot gegaan. Hiermee wil ik gewoon aantonen dat we onze parlementaire rol met die techniek ook ten volle kunnen waarmaken.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, ik ben zeer gevoelig voor de argumenten die de minister aandraagt, en ik heb zelf ook de vergelijking gemaakt met wat in de commissie voor Media is gebeurd. Men mag de twee echter niet vergelijken. In de commissie voor Mediabeleid gaat het over het BRTN-decreet.

De heer Carl Decaluwé : Neen, mijnheer Bossuyt. Het betreft televisiediensten, het heeft niets te maken met de BRTN.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik zou de vergelijking wel niet volledig doortrekken. Hier gaat het over een reeks van decreten die elk betrekking hebben

Bossuyt

op verschillende sectoren. Hierbij bestaat een gemakkelijke oplossing om aan de twee tegemoet te komen. Ik wil straks nog wat uitleg geven over het samenbrengen van dit alles in één decreet. Het zou niet goed zijn dat het parlement in het kwaliteitsdecreet plotseling regels waarvan het vroeger oordeelde dat die door het Parlement beslist moesten worden, in een pennentrek zou overhevelen naar de minister. Dat is mijns inziens een bijzonder onveilige procedure.

De voorzitter : De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, er is aan het decreet over de kwaliteitszorg heel wat werk voorafgegaan en er werden zeer veel geleerde woorden gebruikt. Er waren ook de interessante hoorzittingen waar – hoe anders – iedereen zijn eigen belangengroep verdedigde.

Uit al deze besprekingen is duidelijk gebleken dat er beter voor één kwaliteitsdecreet was gekozen voor zowel de welzijns- als de gezondheidsvoorzieningen. Om ons ervan te overtuigen dat er twee decreten nodig zijn, hebben wij veel uitleg gekregen. Los van alle franjes werd dit echter vooral ingegeven door de twee volgende redenen : omdat er twee ministers zijn en omdat er een verschil in bevoegdheden is.

Inzake gezondheidszorg heeft Vlaanderen slechts een aanvullende bevoegdheid. Indien Vlaanderen in deze sector over alle bevoegdheden zou beschikken, dan was één decreet meer dan voldoende geweest. Dat de Vlaamse overheid ook in de welzijnsvoorzieningen naar kwaliteit streeft, kan ik enkel toejuichen. Dat men daarvoor de uit het bedrijfsleven overgewaaide kwaliteitsstructuursystemen gebruikt, moet wel aanzetten tot voorzichtigheid.

In het begin van de jaren tachtig heb ik in het bedrijf waar ik werkte, vol geestdrift en vaak met succes meegewerkt aan initiatieven die tot doel hadden de kwaliteit van de onderneming te verbeteren. Laten we echter steeds in gedachten houden dat het in de welzijnszorgvoorzieningen niet over een fabriek, maar over mensen gaat. Laten wij alles zo eenvoudig mogelijk houden, zo niet lopen we het gevaar dat sommige instellingen om goede punten te verdienen zeer veel belang zullen hechten aan het prachtig uitwerken van kwaliteitshandboeken en -plannen, maar minder aan de mensen waarover het uiteindelijk gaat. Ik zeg dit alles nu

wel een beetje in zwart-wit, maar het gevaar is reëel.

Dit decreet komt eigenlijk te vroeg. De versnippering van bevoegdheden moet eerst worden weggevoerd. Vandaag wil ik mij beperken tot de rusthuizen. Het is duidelijk dat de federale overheid die ten koste van alles de Maastrichtnorm wil halen, er niet voor terugdeinst ook op de rug van de ouderen besparingen door te drijven. Ik bedoel hier onder meer de 7 en in sommige gevallen de 7 + 2 percent inlevering. Door deze maatregel zal de nu reeds voor vele ouderen onbetaalbare kostprijs nog stijgen, ofwel zal de verzorging slechter worden. Dan staan we wel ver af van de mooie theorie van ons decreet. Dit mogen wij niet toelaten ! Wij danken onze huidige welvaart toch aan de mensen die nu oud zijn geworden. Zij hebben hiervoor toch hun hele leven gewerkt en betaald. Daar ik meer van de praktijk houd dan van de theorie, heb ik enkele rusthuizen bezocht. Met een aantal andere rusthuizen heb ik ook contact gehad. Ik wil zeker niet sentimenteel doen, toch voel ik me verplicht om enkele van mijn ervaringen met u te delen.

Veel rusthuizen zijn eigenlijk RVT's, ook al hebben ze geen erkenning. De laatste jaren komen enkel nog hulpbehoevende mensen binnen. In sommige rusthuizen is de gemiddelde leeftijd 85 jaar. Bovendien heeft een gewoon rusthuis in de meeste gevallen een gesloten afdeling waar demente bejaarden verblijven. Deze mensen vragen constante bewaking. Daardoor is er een groot personeelstekort. Ik ben uiteraard geen specialist. Toch zie ik slechts één oplossing : deze rusthuizen moeten worden erkend als RVT's. Op die manier kunnen ze over meer personeel beschikken en kunnen de bejaarden in hun eigen gemeente of stad blijven.

Het is inderdaad niet altijd rozengeur en maneschijn in de rusthuizen. In een van de rusthuizen die ik bezocht, hadden de ouderen het niet echt slecht. Er was wel één groot probleem : na het avondmaal kregen ze allemaal een plastieken doos mee naar hun kamer met boterhammen en een thermosfles met koffie. Dit was hun ochtendmaal. Voor sommige mensen die 's morgens graag een vers kopje willen, is dat wel degelijk een probleem. Hun welzijnsgevoel hangt af van zulke kleine dingen.

Ik ben ook op een probleem gestoten dat me verwonderde. Wegens plaatsgebrek in de eigen gemeentelijke instellingen wordt een inwoner van een bepaalde gemeente opgenomen in een erkend privé-rusthuis. In bepaalde gevallen legt het OCMW dan bij. In het opnamecontract wordt een

Aers

waarborgsom opgenomen, gelijk aan de kostprijs voor één maand – bijvoorbeeld 45.000 frank. Deze is te betalen bij intrede. Het OCMW stort ook maandelijks een bepaald bedrag voor de opgenomen bejaarde. Dit kan tot 3.000 frank gaan. In een aantal privé-inrichtingen wordt de waarborgsom niet op een speciale rekening op naam van de bejaarde geplaatst. In veel gevallen ontvangen de OCMW's ook geen afrekeningen voor dit zakgeld. Ik weet dat dit in een groot aantal gevallen niet wordt gecontroleerd. Daar een aantal bejaarden dement zijn, staat de deur voor bedrog wijd open.

De meeste families van bejaarden zijn niet echt op de hoogte van deze zaken. Er moet dus een strikt reglement komen, dat goed wordt gecontroleerd. Ook dit maakt deel uit van het verhogen van de kwaliteit. Er zal dus nog heel wat moeten gebeuren vooraleer we al onze mensen een gelukkige oude dag kunnen waarborgen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er is in Vlaanderen heel wat goede wil aanwezig om op het gebied van welzijnsvoorzieningen goed werk te leveren. De federale overheid blijft echter op de rem staan. Ook de versnippering van de bevoegdheden staat een krachtadig Vlaams optreden in de weg. Vlaanderen is bevoegd voor de gezondheidszorg, maar heeft niets te zeggen over de ziektekosten. Vlaanderen is bevoegd voor de ouderenzorg, maar heeft niets te zeggen over de pensioenen. Dit alles is toch niet normaal ?

Op deze manier wordt een degelijk Vlaams beleid onmogelijk gemaakt. Het Vlaams Parlement heeft als taak ervoor te zorgen dat Vlaams geld ook voor deze aangelegenheden in Vlaamse handen komt. Vlaanderen mag niet worden meegezogen in de draaikolk van het zinkende Belgische schip. Pas wanneer deze taak is volbracht, zullen we in een onafhankelijk Vlaanderen zonder remmen en met de noodzakelijke middelen kunnen werken aan kwaliteit, ook op het gebied van de welzijnsvoorzieningen. Het Vlaams Blok zal zich bij de stemming onthouden. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Als iedere spreker verder in die zin verder mee ijvert, dan zullen we het ontwerp van decreet van de BRTN op een degelijk tijdstip kunnen aanvatten.

De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer Bart Vandendriessche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik heb uw hint begrepen. Ik

dank vooreerst de verslaggever voor zijn minutieus en uitvoerig verslag.

Het opzet van het kwaliteitsbeleid, de definities, de nieuwe visie op beleidsvoering van de overheid, ook in zachte sectoren, de bijgestuurde taak van de administratie en de rol van de gebruiker, dit alles werd uitvoerig toegelicht en bediscussieerd naar aanleiding van dit kwaliteitsdecreet en van verschillende hoorzittingen. Een gelijkaardige discussie had zich trouwens al voorgedaan bij de bespreking van het kwaliteitsdecreet voor verzorgingsvoorzieningen. Mijn tussenkomst zal zich beperken tot een aantal voor onze fractie markante ontwikkelingen die het voorliggend decreet aankondigt.

De nood aan een kwaliteitsdecreet in de welzijnssector laat zich al geruime tijd voelen. De minister heeft dan ook tijdig ingespeeld op de tendens en de maatschappelijke oriëntatie in het rijk geschakeerde welzijnsveld. De welzijnsomgeving wijzigt voortdurend. Er is een toenemende professionalisering. Patiënten en cliënten hebben een hoger verwachtingspatroon, weten wat kwaliteit is en vragen erom als een recht dat afdwingbaar is. Voortdurend worden nieuwe eisen gesteld : wat vandaag als kwaliteitsniveau voldoende is, kan morgen reeds onvoldoende zijn. Er is nood aan flexibiliteit van welzijnsvoorzieningen. Van hen wordt geëist dat ze snel kunnen inspelen op de actualiteit. Denken we maar terug aan slachtofferhulp, maar ook bijvoorbeeld aan armoedeproblematiek.

Niet alleen de welzijnsomgeving wijzigt, ook de wijze van beleidvoeren evolueert. De manier waarop de overheid tegen haar opdrachten aankijkt en haar kerntaken invult, zijn voorwerp van bijsturing. De overheid is eindverantwoordelijke van het welzijnsbeleid. Visie en doelstellingen ontwikkelen is belangrijker dan het controleren van het detail. Modern overheidsmanagement maakt komaf met betutteling. Kwaliteitsdoelstellingen worden onder gelijken besproken in vertrouwen. De overheid mobiliseert en stuurt.

Jarenlang reeds werken rusthuizen en MPI's, maar ook thuiszorgdiensten en welzijnswerk aan de kwaliteit van hun dienstverlening. Heel wat van hun koepelorganisaties hebben hen daartoe gemotiveerd en begeleid, ook in kleinschalige voorzieningen. Dat bleek uit de hoorzittingen. Al wat daar ontwikkeld en verworven is, moet de overheid expliciteren in een structuur. Elke gebruiker, die een beroep doet op een welzijnsvoorziening, waar ook in Vlaanderen, moet kunnen rekenen op een door de overheid gewaarborgd maatschappelijk aanvaardbaar kwaliteitsniveau. De overheid schept

Vandendriessche

een kader waarbinnen aan zelfregulering kan worden gedaan. Responsabilisering en decentralisatie worden kernbegrippen in dit kaderdecreet.

De manier van controleren, het soms tot in het absurde toe toetsen van fysieke erkenningsnormen – vierkante meters, juiste attesten, aantal stopcontacten – is vreemd aan deze beleidsbenadering door de overheid. Bevoogding past niet in deze filosofie. De inspecteur als boeman zal plaats moeten maken voor een kwaliteitsbegeleider die soepel en creatief kan meedenken.

De welzijnsvoorzieningen hebben een belangrijke maatschappelijke opdracht en werken grotendeels met overheidsmiddelen. Die moeten doeltreffend en doelmatig aangewend worden. Op de concrete invulling van het kwaliteitsdecreet zal toezicht nodig zijn. Het verkrijgen van een erkenning zal rechtstreeks worden gekoppeld aan het voeren van zo'n beleid.

Dit is het gewijzigde kader. Een relatie wordt opgebouwd, ook de nieuwe relatie tussen erkennende overheid en erkende voorzieningen. Dit zal nog heel wat sectoraal overleg, wetenschappelijke toetsing, wijziging van attitudes, maar vooral veel goodwill en overtuigingskracht vergen. Ik hoop dat de minister beseft dat hij nog maar aan het begin van het proces staat. Zijn inspanningen op korte termijn zullen zelfs eerder onwennigheid en onbegrip opwekken dan vruchten afwerpen. Ergens las ik dat kwaliteitszorg geen spectaculaire resultaten geeft op korte termijn, maar een constante kwaliteit garandeert op lange termijn.

Vanuit onze fractie willen we nog een aantal knelpunten en overwegingen aanbrengen, ook al zal ik misschien in herhaling vallen.

Het kwaliteitsdecreet veronderstelt samenspraak en dialoog. De Gezins- en Welzijnsraad kan een forum van overleg zijn tussen gebruikers, hulp- en dienstverleners, de overheid en de sector. De Gezins- en Welzijnsraad zal een plaats zijn van waaruit de specifieke sectorale erkenningsvoorwaarden van dit decreet kritisch zullen worden getoetst.

Kortom, deze raad vervult een spilfunctie, en een decretale onderbouw ervan mag niet lang meer uitblijven. Op dit ogenblik bestaan daarover alleen conceptnota's zonder concrete invulling, zonder duidelijke opdracht of model van samenstelling.

Dit is een leemte die dringend moet worden ingevuld.

Inspectiediensten moeten worden uitgebouwd tot begeleidingscellen. Zullen deze cellen de ruimte en middelen krijgen om resultaatsmetingen en evaluaties te organiseren in alle voorzieningen? Zullen zij voldoende tijd hebben om te discussiëren over het kwaliteitshandboek?

De overheid moet de voorzieningen beoordelen, rekening houdend met de middelen die zij ter beschikking stelt. De kwaliteit van de geleverde dienstverlening heeft natuurlijk ook te maken met het budget. Een kwaliteitsbeleid kan enkel succesvol zijn indien alle medewerkers van de voorziening mee zijn met de nieuwe ideeën en visies. Dit vraagt tijd, energie en deskundigheid van alle medewerkers, ook van het uitvoerend personeel. Dit leidt uiteindelijk tot hogere kosten. Uitgaan van een loutere kostenverschuiving is wat idealistisch. Kwaliteit rendeert slechts op termijn.

Eerst zijn investeringen in materiaal en mensen nodig. Voor een rusthuis moeten dure alternatiematrassen worden aangekocht tegen decubitus. Een continue maagsonde is goedkoper dan tijd nemen voor het inlepen van een maaltijd. Zinnige vrijetijdsbesteding met een rusthuisanimateur is kwaliteitsvoller, maar duurder dan kaartnamiddagen. Natuurlijk zal op termijn door minder doorligwonden minder zorg nodig zijn. Natuurlijk zullen de mentaal gezonde ouderen zelfredzamer blijven. Eerst moet er volop geïnvesteerd worden in de randvoorwaarden.

We blijven ook het belang onderschrijven van de betrokkenheid van de sector bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten. Het organiseren van een goed overleg van bij het begin voorkomt een louter formalistische en een niet-aanvaardbare regelgeving. Het gevaar bestaat dat louter papieren kwaliteitsboeken worden gehouden die niet gedragen zijn door de organisatie. De goede werking van een ambtelijke kwaliteitscel zal hiertoe moeten bijdragen.

Uit de verschillende besprekingen in de commissie bleek het enorme belang van definities. Iedereen moet dezelfde inhoud geven aan veelal nieuwe begrippen. In die zin zijn de definitieaanpassingen bij amendement, evenals het compatibel maken met het kwaliteitsdecreet over de verzorgingsvoorzieningen, positief te noemen.

De CVP verheugt zich verder over een aantal toevoegingen door de commissie, zoals de aanduiding

Vandendriessche

van een verantwoordelijke voor het kwaliteitsbeleid in het kwaliteitshandboek en de terugkoppeling naar het Vlaams Parlement langs een driejaarlijks rapport.

We zijn ervan overtuigd dat dit decreet een belangrijke aanzet vormt voor een gestructureerd kwaliteitsbeleid in zoveel welzijnsvoorzieningen. De sector is daarvan ook overtuigd. Dit bleek uit de hoorzittingen. Op termijn zal de tevredenheid van alle betrokkenen verhogen. In doelmatige en doeltreffende organisaties zal kwaliteit een kernbegrip worden. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, in tegenstelling tot vele anderen die hier op de tribune zegden dit decreet te zullen goedkeuren, zal de Volksunie zich onthouden. Deze onthouding is gemotiveerd door drie redenen.

Ten eerste, we blijven bij onze onthouding bij het vorige decreet inzake volksgezondheidsvoorzieningen. We hebben ons daar onthouden, omdat we protesteerden tegen het feit dat het geen eenvoudige decreet was voor zowel de gezondheidsvoorzieningen als de welzijnssector. We blijven bij dat standpunt.

De tweede reden is dat wij, ondanks de inspanningen van de minister om het tegendeel te bewijzen, niet geloven dat het decreet geen meerkost of meer werk zal opleveren.

De derde motivatie is dat het decreet, zoals in de discussie werd gezegd, naar believen kan worden ingevuld. Het feit dat om de drie jaar een rapport zal worden opgesteld dat misschien in het parlement zal worden bediscussieerd, neemt onze onzekerheid niet weg. Ik herinner u aan de vroegere commissies en rapporten van bijvoorbeeld de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

Dit zijn de drie redenen waarom de Volksunie zich zal onthouden bij de stemming over dit decreet.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel (*Op de tribune*) : Dit ontwerpdecreet legt basisvoorwaarden inzake kwaliteit en beleid binnen de welzijnszorg vast. Het

decreet is echter algemeen en schetst slechts een ruim kader. Concrete invullingen van de normen wordt aan de welzijnsvoorzieningen overgelaten.

De overheid vervult haar rol niet volledig. De huidige erkenningsvoorwaarden zijn weinig kwaliteitsgericht. Dit betekent niet dat de welzijnsvoorzieningen hier niet aan werken. De herziening van deze normen als aanvulling op of ter vervanging van de huidige kwantitatieve normen, draagt onze goedkeuring weg. Wij stellen ons vragen bij de manier waarop dit moet gebeuren.

Ik wens vier opmerkingen te maken. In verband met deregulering zegt de memorie van toelichting dat een belangrijke ommekeer in de visie van de overheid wordt beoogd. Vertrekkend van de zelfregulerende capaciteiten en de zelfordening van de voorzieningen, krijgen deze laatste meer verantwoordelijkheid. De overheid waarborgt enkel een minimaal maatschappelijk aanvaardbaar kwaliteitsniveau.

De discussie over de inhoud hiervan werd niet gevoerd. De voorzieningen moeten door doelmatige en doeltreffende besteding van de beschikbare middelen de kwaliteit verhogen. De welzijnsvoorzieningen zullen bijgevolg de concurrentie aangaan, met als wapen de kwaliteit van hun producten. De gebruikers kunnen dan volgens het vrije marktprincipe de beste waar voor hun geld kiezen. Hoe kan dit gebeuren in sectoren waar gigantische wachtlijsten zijn, zoals in de bijzondere jeugdzorg ? Wat gebeurt er met patiënten die weinig zelfredzaam zijn en afhankelijk zijn van zorg ? Hoe zit het met de verwachte kostenstijging ? Zal die door de deregulering worden doorgeschoven naar de hulpbehoevenden ?

Met betrekking tot de responsabilisering trachtten de minister en een aantal collega's te ontcrachten dat het om kostenbesparing gaat. Ik vind nochtans dat het onderliggend discours hierover gaat. De hele filosofie en ook de hele uitwerking van dit decreet bereidt qua timing perfect de overgang naar een andere financieringsvorm voor. Dat zou eventueel een budgetfinanciering kunnen zijn. We kijken daar erg terughoudend tegenaan, want er zijn vele vragen waarop er tot vandaag nog geen antwoord is gegeven. Geloven we echt dat de welzijnssectoren goed uitgebouwd zullen blijven dankzij dat zelfregulerend mechanisme ? Geloven we echt dat de kwaliteit en de toegankelijkheid van de welzijnsvoorzieningen gelijk zullen blijven, of zullen toenemen als deze marktconform worden georganiseerd ? Geloven we echt dat de eventueel – ik heb daar vragen bij – vrijgekomen middelen

Van Den Heuvel

dankzij de invoering van de kwaliteitszorg ook effectief voor het preventief kwaliteitsbeleid zullen worden aangewend ? Ik vrees soms dat dit een vrome wens is. Een voorafgaandelijk, diepgaand debat met alle actoren, los van dit kwaliteitsdecreet, was op zijn plaats geweest.

U weet allen dat een bijzonder aandachtspunt van mezelf en mijn fractie de plaats van de gebruiker en de klant in dit kwaliteitsdecreet is. We vinden dat dit decreet onvoldoende is ingegaan op de plaats van die gebruiker. Het regelt de verhouding tussen de overheid en de voorzieningen, maar gaat voor een belangrijk stuk voorbij aan de plaats van de gebruiker. De inbreng van die gebruiker is echter fundamenteel. Gebruikers, hulpvragers of klanten zijn de uiteindelijke toetssteen voor het kwaliteitsbeleid van de welzijnsvoorzieningen. In vergelijking met andere actoren, zoals de overheid, de inrichtende machten en de werknemer, beschikken zij niet over wettelijk ondersteunde mogelijkheden om het beleid van de voorzieningen te beïnvloeden.

De centrale overheid moet daarom een sectoroverstijgend juridisch kader creëren dat aan de gebruikers meer rechtszekerheid biedt. De betrokkenheid van de gebruikers bij het kwaliteitsbeleid mag niet uitsluitend worden overgelaten aan de verantwoordelijken van de voorzieningen. Om rechtsongelijkheid tegen te gaan moet de overheid de regels en principes vastleggen die de voorzieningen in acht moeten nemen inzake het betrekken van de gebruikers bij het kwaliteitsbeleid van de voorzieningen. We vinden dat dit een erg belangrijke zaak is ; daarom heb ik een amendement ingediend.

Mijn laatste opmerking gaat over de motivatie van de mensen in de sectoren waarop dit decreet van toepassing is. Op dit ogenblik hebben verschillende sectoren of deelsectoren af te rekenen met moeilijkheden. Die moeilijkheden zijn van financiële en organisatorische aard. Ook de minister weet over welke sectoren het gaat. Toch wil ik ze hier vermelden, omdat het gevaar bestaat dat de werknemers gedemotiveerd geraken. Motivatie is nochtans de eerste sleutel voor het succesvol invoeren van dit kwaliteitsdecreet. We kunnen op papier een mooi decreet afleveren, maar het zijn de werknemers in de sector die het moeten uitvoeren. Als ze niet de motivatie vinden om het werk te doen, dan zal dit decreet dode letter blijven.

Ik wil hier even uit het boek Kwaliteit van de zorg citeren. Dat boek is door onder meer mevrouw

Bernadette Van Den Heuvel geschreven. Ik citeer uit dat boek, omdat mevrouw Van Den Heuvel uw kabinetsmedewerker is. In het boek zelf wordt gezegd dat de inhoud de beleidsvoerders van de Vlaamse Gemeenschap wil inspireren. Ik neem dus aan dat de inhoud ervan goed weergeeft wat uw visie terzake is.

Ik citeer : kwaliteitsbeleid kan enkel worden gerealiseerd onder voorwaarden en in omstandigheden waarbij de regelgeving en de financiering niet belemmerend werken. Einde citaat. Ik denk dat we die voorwaarden in een aantal sectoren alvast niet realiseren. In het hoofdstuk Voedingsbodem voor een kwaliteitssysteem worden de belangrijkste randvoorwaarden voor het succesvol invoeren van zo'n kwaliteitssysteem aangehaald.

Belangrijk vind ik de uitspraak dat effectieve kwaliteit voor 80 percent wordt bepaald door de mensen en slechts voor 20 percent door de vastgelegde regels. De attitude van de medewerker is essentieel. De gebruikte technieken zijn van secundair belang. Uit de woorden van mevrouw Van Den Heuvel kunnen we besluiten dat het welslagen van een kwaliteitssysteem staat of valt met de motivatie van de medewerkers. Hoe gemotiveerd kunnen mensen in de verschillende sectoren vandaag werken ? Hoe gemotiveerd kunnen zij eventueel beginnen met de invoer van het kwaliteitsdecreet ?

Laten we een aantal sectoren en deelsectoren van naderbij bekijken. De rusthuissector, die reeds uitgebreid ter sprake kwam, kampt momenteel met besparingsmaatregelen die bijzonder onrechtvaardig zijn. Zoals in de sector zelf wordt gezegd, gebeuren die besparingen ten koste van de bewoners. Ze kunnen ook leiden tot een kwaliteitsverlies bij de uitvoering van het werk. Juist nu wordt van hen een extra inspanning gevraagd voor meer kwaliteitszorg. Zij krijgen daarvoor geen extra middelen. Integendeel, zij krijgen er minder. Toch worden ze verondersteld met de nodige motivatie en het nodige enthousiasme het kwaliteitsdecreet in te voeren.

De sector van het algemeen welzijnswerk weet evenmin waar hij aan toe is, hoe hij zal evolueren en welke besluiten voor hem zullen worden genomen.

Een derde sector betreft de bijzondere jeugdzorg. Tijdens de voorbije weken werd ik gealarmeerd door de bijzondere jeugdzorg uit de regio Antwerpen. Ze hebben te kampen met een acuut plaatsingsprobleem. Door het gebrek aan plaatsingsmogelijkheden kan niet meer worden voldaan aan de

Van Den Heuvel

elementaire hulpverlening aan jongeren. Jongeren worden op dit moment in risicovolle omstandigheden teruggestuurd of worden met nepoplossingen geholpen.

Tot slot wil ik ook de sector van de vertrouwensartsen centra ter sprake brengen. De problematiek van de kindermishandeling is niet nieuw. De commissie heeft daar reeds verschillende besprekingen aan gewijd. Momenteel is de situatie echter heel kritiek. In de loop van maart 1997 heeft men zelfs een aantal weken een meldingsstop moeten inlassen omdat men de oproepen niet meer kon beantwoorden. De hulp aan mishandelde kinderen kan momenteel dus onvoldoende worden gegarandeerd.

Dit zijn vier voorbeelden van deelsectoren of sectoren die onderworpen zullen worden aan het kwaliteitsdecreet. Ik kan me voorstellen dat zij niet onmiddellijk warm lopen om naast het zoeken naar oplossingen van de bestaande problemen, dit kwaliteitsdecreet in te voeren.

Agalev zal zich dan ook onthouden bij de stemming over dit decreet. Er bestaat immers geen duidelijkheid over de uiteindelijke sectorale invulling van de erkenningsvoorwaarden. Vervolgens hebben een aantal belangrijke discussies over responsabilisering, deregulering en kostprijs niet plaatsgevonden in de commissie, alhoewel dit – los van het kwaliteitsdecreet – wel vereist is. De gebruikers werden onvoldoende gehoord bij het opstellen van dit decreet. Bovendien versterkt het decreet op geen enkele wijze de positie van de gebruikers in de voorzieningen. De overheid rekent hiervoor op het kwaliteitsmanagement van de voorziening. We vinden dit een onvoldoende betrouwbare weg.

We onthouden ons tot slot omdat het ons op zijn minst verkeerd getimed en ongepast lijkt om aan bedrijven die reeds kampen met besparingen en tekorten, bijkomende opdrachten te geven, dit zonder bijkomende middelen of op zijn minst een stabiele basis en duidelijk gekende reglementeringen. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Ik dank de laatste drie sprekers voor de bondige wijze waarop ze hun ideeën naar voren hebben gebracht. Voor de VLD-fractie zijn nog twee sprekers ingeschreven. Ze beschikken samen over maximaal vijftien minuten spreektijd.

De heer De Groot heeft het woord.

De heer Etienne De Groot (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil bondig ingaan op een aantal aspecten van dit ontwerp van decreet die voor ons van belang zijn. Het ontwerp in kwestie wil een typisch begrip uit de privé-sector, met name de integrale kwaliteitszorg, transponeren naar de welzijnssector. De bedoeling is om te streven naar een voortdurende kwaliteitsverbetering met als doel het eindproduct, namelijk de kwaliteit van de diensten en zorgverlening, telkens opnieuw te verbeteren.

Niemand in dit halfroond is tegen een verbetering van de kwaliteit in de welzijnssector, ook niet diegenen die zich bij de stemming over dit ontwerp zullen onthouden. Alleen werd in de commissie de vraag gesteld op welke wijze we deze kwaliteitsverbetering moeten introduceren : verplicht door een decreet en binnen een bepaalde termijn, of eerder via stimuli door de overheid ? In haar decreet heeft minister Demeester gekozen voor een meer stringente regeling, met een invulling van bovenaf van het begrip kwaliteit, gekoppeld aan termijnen en sancties. Het voorstel van minister Martens is iets soepeler geweest : instellingen vullen zelf hun doelstellingen in en over drie jaar zal de regering de dwingende regels vastleggen.

De hoorzittingen met de verschillende geledingen van de welzijnssector hebben hetzelfde uitgangspunt. Iedereen beseft de noodzaak en het belang van kwaliteitsverbetering. Velen hebben dit decreet dan ook niet afgewacht en bevinden zich al volop in een proces van kwaliteitsverbetering.

Nochtans werden vanuit de sector een aantal bezwaren geopperd, en naar mijn gevoel zeer terecht. Een eerste en algemene opmerking die we te horen kregen bij de bespreking van dit decreet, maar ook van het kwaliteitsdecreet van minister Demeester, betrof de noodzaak van één decreet. De VLD heeft, samen met Agalev, deze vraag onderschreven. Zij heeft via een eerste resolutie getracht om te komen tot één enkel decreet. Later heeft ze in een tweede resolutie voorgesteld dat men tenminste in beide decreten zou werken met eenzelfde begrippenkader. De VLD betreurt dat men hierop van regeringszijde niet is ingegaan, maar daarover zal mevrouw Ceysens het straks waarschijnlijk nog hebben.

Een tweede, steeds wederkerende bezorgdheid betreft natuurlijk het kostenplaatje van dit streven naar een verbeterde kwaliteit. Hoewel zowel minister Martens als minister Demeester beweren dat het streven naar meer kwaliteit kosteloos kan, wordt dit door de praktijk tegengesproken. Instel-

De Groot

lingen die zich bevinden in het proces van integrale kwaliteitszorg zeggen onomwonden dat dit proces geld kost. Deze stelling werd trouwens ook bevestigd door de heer Brandt, diensthoofd van het Centrum voor Kwaliteitszorg, die dagelijks met deze problematiek bezig is.

Het probleem van de financiering stelt zich nu bovendien nog scherper, dit naar aanleiding van een aantal federale maatregelen die een weerslag hebben op welzijnsinstellingen en die leiden tot een gevoelige vermindering van de inkomsten. Bovendien moet hier ook worden gewezen op de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering om wettelijk voorziene subsidies ook werkelijk toe te kennen. Ik verwijs hierbij naar de financiering van de polyvalente centra.

Om de realisatie van de integrale kwaliteitszorg niet in het gedrang te brengen, moet in de komende maanden en jaren door de parlementsleden worden gecontroleerd of dit project financieel haalbaar is en blijft voor de instellingen. Wat dit betreft wil ik net als mevrouw Avontroodt een pleidooi houden voor een betere managementsomkadering in de instellingen en in het bijzonder in de kleinere instellingen. De VLD heeft hierover in de commissie een amendement ingediend, dat echter door de meerderheid werd weggestemd. Nochtans is een goede managementsomkadering essentieel als men wil komen tot integrale kwaliteitszorg. In elk geval worden door dit decreet de fundamentele gelegd voor het proces van de kwaliteitsverbetering. Het is belangrijk dat de instellingen zelf kunnen bepalen welke doelstellingen ze willen realiseren en volgens welke procedures ze deze kwaliteitsverbetering willen bereiken. Op deze manier kunnen de instellingen een eigen identiteit ontwikkelen en eigen accenten leggen, die hen onderscheiden van andere instellingen. De controle op deze kwaliteitsverbetering moet ook worden aangegrepen om de wantoestanden die de afgelopen jaren in bepaalde instellingen aan het licht zijn gekomen, te bestrijden en – nog veel beter – te voorkomen.

De betrokkenheid van iedereen die beroepsmatig in een instelling actief is, is belangrijk voor dit proces. Er is dus een belangrijke taak weggelegd voor het management om het personeel te motiveren en om te komen tot goede werkafspraken, een goede werkorganisatie en een goede werksfeer.

Uiteindelijk zullen de steeds toenemende kwaliteitsverbetering, het voorkomen van fouten en het

werken in structuren waarin iedereen duidelijk omschreven verantwoordelijkheden heeft, ook de personeelsleden ten goede komen. Als men met tevreden mensen werkt, verbetert sowieso de kwaliteit van de prestaties. Een verbetering van de dienst- en hulpverlening komt uiteindelijk ook de cliënt, de bejaarde, de gehandicapte en het kind ten goede. Tijdens de bespreking van dit decreet drong de VLD aan op een ruimere interpretatie van het begrip cliënt. Immers, niet alleen degene die effectief hulp krijgt, maar ook de familie van de cliënt, komt in contact met welzijnsinstellingen. De familie speelt vaak een heel belangrijke rol in het welzijn van de cliënt. Bejaarden hechten veel belang aan het bezoek van kinderen, kleinkinderen en familie.

In het geval van demente bejaarden kan de instelling het zelfs alleen maar met de familie hebben over de te verstrekken hulp. Een kind in een kinderopvanginitiatief is door zijn onmondigheid, die voortvloeit uit zijn leeftijd, helemaal aangewezen op zijn ouders om eventueel een betere hulpverlening af te dwingen. Ook bij gehandicapten speelt het sociaal en familiaal weefsel een niet te onderschatten rol in hun integratie in de maatschappij. Misschien moet deze beperkte interpretatie van de term cliënt wel als een schoonheidsfoutje van dit decreet worden gezien, maar wellicht zal ook hier de praktijk de decreetgever voorbijsteken en zullen de instellingen in hun concrete actie meer open staan voor de familie.

Dit decreet bepaalt dat de regering na drie jaar de integrale kwaliteitszorg concreet invult in sectorale erkenningsvoorwaarden. Dit maakt het voor ons allemaal mogelijk om na drie jaar een evaluatie te maken en om te kijken of dit project ingang heeft gevonden in de instellingen en welke eventueel de tekortkomingen zijn. Het amendement Olivier heeft de verdienste dat het het parlement een niet onbelangrijke rol heeft toegekend. Het parlement bekrachtigt immers de sectorale normen zoals ze door de regering zijn vastgelegd. Hierdoor houdt het natuurlijk een belangrijke stok achter de deur.

In dat kader wil ik er bij de parlementsleden op aandringen om ter gelegenheid van die bekrachtigingen een aantal opmerkingen die mijn fractie al eerder heeft gemaakt, te toetsen aan de realiteit. Ik denk dan aan de duidelijkheid van het begrippenkader en aan het verschil met het kwaliteitsdecreet in de gezondheidszorg. Ik denk ook aan de factor kostprijs en de managementsomkadering voor de kleinere initiatieven. Een degelijke evaluatie waarbij de theorie wordt getoetst aan de realiteit, kan leiden tot goed wetgevend werk. Dit zou pas een

De Groot

echte bijdrage zijn tot een kwaliteitsverbetering van de dienstverlening in de welzijnszorg in Vlaanderen. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, als laatste spreker zal ik het kort houden. Ik denk dat de discussie over het decreet integrale kwaliteitszorg is uitgeput. Het decreet is, net zoals het eerste decreet van minister De Meester, zeer grondig besproken. Tijdens de hoorzittingen hebben we ons laten voorlichten over wat het IKZ-management, dat oorspronkelijk uit de profitsector komt, precies betekent voor de non profit-sector. Dit was een interessante en goede oefening. De discussie hierover is uitgeput, maar dit betekent niet dat we helemaal tevreden zijn.

Vanuit de oppositie hebben we dan ook geprobeerd om de twee decreten te vergezellen van twee resoluties. De eerste resolutie was gekoppeld aan het decreet van minister De Meester, maar het was ook een hint voor u, mijnheer de minister, als minister van Welzijn. Ik denk dat mevrouw Merckx vanmorgen ten onrechte heeft gezegd dat er geen verschil is tussen de twee resoluties. Dat verschil is er wel degelijk. In de eerste resolutie zeggen we als oppositie : Vlaamse regering, neem uw huiswerk terug mee naar de regeringstafel en kom tot één decreet. We werden hierin volledig gesteund door de adviezen van de SERV en door heel wat mensen op het terrein en tijdens de hoorzittingen.

We hebben tijdens de hoorzittingen vaak de allesomvattende vraag gehoord om voor die hele sector alstublieft tot één decreet te komen. Maar blijkbaar was het water tussen de koningskinderen te diep. Toen we dit doorhadden, zijn we gaan werken aan een tweede resolutie. Deze werd vandaag op de agenda geplaatst.

In die tweede resolutie vragen we dat de overheid op zichzelf zou toepassen wat ze aan de voorzieningen oplegt. Het integrale kwaliteitszorgdenken is oorspronkelijk ontstaan vanuit een verantwoordelijkheidsdenken. In de Verenigde Staten kan alles worden verzekerd. Als men van dat idee vertrekt, moeten de verantwoordelijkheden duidelijk worden afgebakend, anders gaat het verzekeringsprincipe natuurlijk de mist in. Verantwoordelijkheid heeft veel te maken met duidelijkheid. De overheid vraagt dat ook aan de voorzieningen. Men wil zwart op wit en zeer concreet vastleggen

wie verantwoordelijk is voor welke zaken. Duidelijkheid heeft dan weer veel te maken met eenduidigheid. Ik geef u een voorbeeld uit het decreet van minister Demeester. Men omschrijft duidelijk wie welk medicament aan wie toedient en hoe de overdracht tussen twee ploegen gebeurt. Op die manier kan men voor elk detail de verantwoordelijke terugvinden.

De eenduidigheid is jammer genoeg ver te zoeken in de twee decreten. In de resolutie geven we een opsomming van de verschillende definities. Deze zijn niet eenduidig en bovendien nogal wollig. We vragen dan ook, als we niet tot één decreet kunnen komen, dat men per term één definitie zou gebruiken. Verder vragen we dat de regering daar in de toekomst systematisch oog voor zou hebben. Aan iedereen die aan het recht is verknocht, die decreetgevend werk verricht – in de eerste plaats het parlement maar ook de regering – durf ik vragen daar op te letten. Het wordt juridisch een ingewikkelde zaak wanneer men voor één term verschillende definities gebruikt. (*Applaus bij de VLD en het VB*)

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens (*Op de tribune*) : Wat leer ik uit deze interessante discussie ? Ik merk een algemene bereidheid om aan de kwaliteitszorg te werken. Ik hoor niet dat men zich vragen stelt bij de krachtlijnen van het decreet. Ik heb de indruk dat men de globale oriëntatie kan aanvaarden. Men stelt zich vragen over de timing : men vraagt zich af of dit nu wel het goede moment is, aangezien er in de rusthuissector een aantal besparingen worden doorgevoerd. Zijn een aantal dingen voldoende duidelijk ? Er bestaan vragen over toekomstige oriëntaties, over een aantal knelpunten en gevoeligheden, maar men maakt die niet tot een conditio sine qua non. Daarom wil ik positief reageren op wat voorligt.

Er zijn een aantal opmerkingen die telkens terugkeren. Mevrouw Ceysens verwijst naar de behoefte aan duidelijkheid, eenduidigheid en in een vroegere fase de noodzaak van één enkel decreet. Ik wil kort herhalen dat er niet één enkel decreet is, omdat we te maken hebben met andere types van voorzieningen. De gezondheidssector zit anders in elkaar dan de welzijnssector. De gezondheidssector is een hoogtechnologische sector die strikt gereguleerd is door de overheid. De gebruiker staat er in een andere positie dan in de welzijnssector. Het is duidelijk dat de therapeutische relatie, als daarvan sprake is, in een gezondheidsinstelling op een

Martens

andere manier gestalte krijgt dan in een welzijnsinstelling. Dat is maar één aspect.

Er zijn veel andere aspecten die duidelijk maken dat de gezondheids- en de welzijnssector niet zonder meer in één kader kunnen worden gevat. Doet u dat toch, dan moet u uw eigen verwijten inslikken wanneer u zegt dat ze te algemeen zijn. Hoe groter het veld dat u wilt omvatten in uw kaderreggeving, hoe algemener u uiteindelijk moet zijn in uw antwoord.

Er zijn bovendien twee decreten omdat onze bevoegdheden grondig verschillen. Ten aanzien van de welzijnsvoorzieningen beschikken we over de volle bevoegdheid om kwaliteit te integreren in de sectorale erkenningsvoorwaarden. Inzake de gezondheidsvoorzieningen hebben we alleen de bevoegdheid om aan aanvullende normering te doen. We hebben dus niet dezelfde mogelijkheden. Dit zijn twee belangrijke elementen, maar niet de enige. We moeten in deze fase bijna onvermijdelijk proefdraaien.

Bovendien is er in de welzijnssector minder ervaring dan in de gezondheidssector. Ik heb niet gesteld dat er minder kwaliteit zal worden afgeleverd, ik zeg alleen dat men het expliciteren ervan in eigen systemen minder uitdrukkelijk heeft gedaan in de welzijnssector dan in de gezondheidssector. We moeten aanvaarden dat we met twee decreten moeten werken. Maar ik houd voor ogen dat we moeten werken aan een zekere convergentie : hoe kan een en ander naar mekaar toegroeien op het vlak van procedures, op het vlak van terminologie, op het vlak van het omschrijven van verantwoordelijkheden en dies meer.

Een aantal mensen wijst terecht op de moeilijke omstandigheden waarin deze kwaliteitsontwikkeling moet worden doorgevoerd. Sommigen zeggen dat ik bijkomende verplichtingen opleg aan de sectoren. Dat zie ik niet zo. Ik vraag gewoon dat men de verplichtingen die men vandaag vervult op een betere manier probeert te vervullen. Wat men al doet moet men voor zichzelf expliciteren, meer uitklaren en als dusdanig voor gesprek en eventuele controle vatbaar maken. Er is geen sprake van nieuwe verplichtingen, de bestaande verplichtingen moeten enkel worden geoptimaliseerd.

Veel voorzieningen in diverse sectoren leveren vandaag al ernstige inspanningen en hebben al een grote expertise opgebouwd. Ik zou zelfs durven zeggen dat op het terrein vaak meer expertise is

dan bij de overheid. De mensen van de administratie zullen me dat niet kwalijk nemen. We kunnen veel leren van die sectoren en voorzieningen.

Men wijst op de besparingen die er zijn. Er zijn een aantal besparingen die aan onze bevoegdheid ontsnappen. Op het vlak van de rusthuizen hebben wij onze verantwoordelijkheid genomen en wie in die sector de verantwoordelijkheid draagt, weet maar al te goed dat de Vlaamse regering heel strijdvaardig is geweest en meermaals de federale overheid heeft aangesproken. Ze weten dat we als een bondgenoot naast hen staan en altijd bereid zijn een constructieve bijdrage te leveren om de bejaardenzorg te optimaliseren op een budgettaire verantwoordelijke manier. Trouwens, ook op het vlak van andere sectoren van het algemeen welzijnswerk hebben wij al verschillende inspanningen geleverd en wij zullen dat blijven doen.

Ik heb in de voorbije weken een aantal mensen uit de sector ontmoet om hen heel duidelijk te zeggen wat ze mogen verwachten voor 1997 en wat de krachtlijnen zijn voor de volgende jaren. We hopen trouwens nog vóór het parlementair reces klaar te zijn met een ontwerp van decreet algemeen welzijnswerk. Ik wijs terloops op de budgettaire inspanningen die wij gedaan hebben op het vlak van de vertrouwensartsencentra. Ik ben ervan overtuigd dat er helemaal geen vertrouwenscrisis is tussen de vertrouwensartsencentra en mijn eigen kabinet. Wij blijven zoeken naar oplossingen, zowel onder de vorm van budgettaire injecties als onder de vorm van geoptimaliseerde samenwerkingsverbanden met centra voor geestelijke gezondheidszorg, met het algemeen welzijnswerk, de bijzondere jeugdzorg, enzovoort.

Ik weet dat er in Antwerpen nog een aantal problemen zijn en dat er ook op het vlak van de bijzondere jeugdzorg nog enkele moeilijkheden zijn, maar ook daar zullen we in de loop van de volgende weken een aantal nuttige initiatieven nemen. We zullen nooit in staat zijn alle problemen volledig op te lossen, maar het is een feit dat we in een korte tijdsspanne toch al veel positiefs hebben gerealiseerd.

Ik heb met veel aandacht geluisterd naar de diverse pijnpunten die u en andere collega's hebben aangereikt en waarvoor u de nodige aandacht vraagt. Ik wil nogmaals benadrukken dat het niet de bedoeling is om morgen minder middelen uit te geven, om de uitgaven te beperken en besparingen door te voeren. Het is integendeel de bedoeling dat deze middelen binnen de sectoren en subsectoren kunnen blijven. Wanneer door een kostenverschuif

Martens

ving inderdaad enige ruimte kan ontstaan, moet deze ruimte toelaten om beter aan de verwachtingen tegemoet te komen en in elk geval een goede invulling van kwaliteit te bewerkstelligen, om er in te slagen aan de gestelde eisen te voldoen.

U vraagt terecht aandacht voor de kleine voorzieningen. Men zal op diverse manieren hierop een antwoord moeten geven. In sommige gevallen zal dat gepaard gaan met reorganisatie van die kleinschaligheid in hoofde van de dienstverlening voor de klant en op grotere schaal soms in hoofde van de globale logistieke en managementopdrachten die moeten worden vervuld. Ik verwijs alleen naar het algemeen welzijnswerk. We hebben vandaag nog altijd meer dan zeventig verschillende instellingen voor het algemeen welzijnswerk. Het is goed dat we zo'n dicht netwerk hebben, waardoor men op een zeer gepersonaliseerde manier aan dienstverlening kan doen. Als men alleen al kijkt naar de diversiteit van de namen, dan zou men eerder denken het pad van de sector van de kunsten te bewandelen. De creativiteit speelt, maar dit is voor de mensen niet altijd zo doorzichtig.

We moeten komen tot klare aanspreekpunten waardoor we straks in Vlaanderen vermoedelijk maar dertig of veertig centra voor algemeen welzijnswerk zullen hebben. Hierin zouden de diverse functies als basisdienstverlening, gespecialiseerde dienstverlening of bijzondere opdracht al dan niet projectmatig een stelsel kunnen krijgen. U vraagt, samen met een van uw collega's, aandacht voor de managementfunctie. Als men deze managementfunctie goed wil invullen, is dat niet alleen een kwestie van centen, maar is dat ook een kwestie van een voldoende schaal. Als een voorziening maar beschikt over drie of vier medewerkers – en een aantal voorzieningen in de welzijnssector hebben zelfs minder mensen – dan is het duidelijk dat men deze managementfunctie nooit behoorlijk kan uitbouwen. Het heeft natuurlijk ook te maken met de financiering. In het huidige budget kunnen de middelen evenwel perfect zo georiënteerd worden dat men een grotere inspanning doet in die richting.

Het is ook een zaak van vorming en scholing. Er loopt nu een boeiend programma met betrekking tot het management. Het kwaliteitsdecreet moedigt ons aan om deze soort van programma's uit te breiden en nieuwe programma's terzake op te zetten. De implementatie van de herkenningswaarden moet duidelijk gebeuren in overleg met de sector. Dat is ook zo afgesproken en het is de

praktijk die we ondertussen hebben ontwikkeld. Gezins- en bejaardenhulp vraagt om van start te gaan. Zij zijn daar klaar voor. Vooruitlopend op dit decreet hebben we met de administratie zeer intensief overleg gepleegd. We hebben een kader kunnen uittekenen waarin ze zich kunnen terugvinden en ze wachten eigenlijk alleen op de goedkeuring om er morgen daadwerkelijk op het terrein mee te kunnen werken. Zij zijn vragende partij.

Mevrouw Avontroodt, u formuleerde terecht een aantal bedenkingen ten aanzien van de toekomst: aandacht voor bijzondere doelgroepen zoals chronische zieken en voor complexe zorgbehoeften. U houdt een pleidooi voor meer instrumenten. Indien we dit kwaliteitsdecreet echt tot een succes willen maken, moeten we niet alleen via opleiding maar onder meer via wetenschappelijke onderzoeksopdrachten een en ander beter onderbouwen. De opbouw en de opvolging van de kwaliteitsindicatoren en de aanmaak van meer instrumenten, maatschappelijk verantwoorde zorg en dienstverlening, zal allemaal mee moeten deel uitmaken van een systematisch onderzoek. Dat zal telkens opnieuw teruggekoppeld moeten worden naar het beleid zelf. Wij hebben er geen probleem mee om in de toekomst deze zorgen ook heel uitdrukkelijk mee te nemen.

Wat de gezins- en welzijnsraad betreft, mijnheer Swennen, zegt u dat het jammer is dat we dat voorlopig nog niet hebben kunnen inschrijven. Ik deel uw zorg. U hebt zelfs aangegeven waarom dat niet kan. Ik kan u toch geruststellen: wat dit betreft, zijn wij ver gevorderd. Wij wachten alleen op het advies van de Raad van State. Dat laat op zich wachten. Uit het contact dat we gisteren nog hebben gehad, blijkt dat dit er in mei zou zijn. Omdat dit ons te lang lijkt, hebben we gisteren een nota ondertekend aan de Vlaamse regering met de vraag een advies dat er al vele weken ligt, binnen de drie dagen te krijgen. We hopen daarna – eind mei of eind juni, maar wellicht binnen een maand – hier naartoe te kunnen komen met het oog op de gezins- en welzijnsraad. We zullen dan ook aanvullingen en duidelijkheid verstrekken over de manier waarop een en ander kan worden samengesteld. Ik denk dat de discussie die u in de commissie over de gezondheidsraad hebt gevoerd, ons kan leren hoe wij daar ook met het parlement een behoorlijk antwoord op kunnen geven.

Mijnheer Swennen, u vraagt aandacht voor de invulling op een aantal vlakken. U spreekt over het intersectorale, over de positie van de gebruiker en van de vrijwilligers. Ik verwijs hiervoor naar de antwoorden die wij hebben gegeven in de commissie.

Martens

We blijven ons engageren. Ik verwijs ook naar de vraag van mevrouw Van Den Heuvel naar een regeling om het klachtenrecht in een globaal kader te regelen. We hebben dat engagement genomen. Ik denk dat het niet goed is om dit op een versnipperde manier aan te pakken. Ook omwille van de aard van de problematiek, zou het beter zijn om daar in een globale regeling een passend antwoord op te geven. We zullen dat hier ook doen.

Men heeft bij herhaling ook gewezen op de sleutelrol die de administratie zal moeten vervullen. Dat zal ze moeten doen op het vlak van sensibilisering, informatieverstrekking en ondersteuning van het denken over kwaliteit. Dit alles moet op een spontane manier een onderdeel worden van het eigen handelen van de instellingen. Men werkt op dit moment al aan een eerste conferentie die zal gaan over die kwaliteiten. Eén van de thema's is de welzijnsmanager als sleutelactor. Het is niet toevallig dat men daar aandacht aan besteedt. De klant is een tweede thema dat aan bod zal komen. Daarmee verwoordt de administratie de gevoeligheden die ook in dit parlementaire debat aan bod kwamen.

We gaan de administratie proberen om te bouwen. Er komt een kwaliteitscel waar de nodige expertise en knowhow wordt ondergebracht. De inspectie zal veeleer een coaching rol krijgen. Ik zou daar nog veel meer aspecten kunnen aan toevoegen. U hebt gevraagd dat we zouden werken aan een positief sanctioneringsbeleid. We zullen daar in de toekomst ook aan werken.

Op de vraag over de rusthuizen heb ik al eens grondig geantwoord, mijnheer Aers. Ik moet dat hier niet hernemen.

Samenspraak en dialoog zal op vele vlakken en tussen vele partners moeten plaatsvinden, mijnheer Vandendriessche. Dat zal zeker moeten gebeuren binnen de voorziening, liefst met de klant zelf.

Hier en daar blijven er blijkbaar vragen over de kosten. Ik kan alleen maar herhalen dat de kosten niet eenduidig kunnen worden omschreven. Men heeft interne, externe, beoordelings- en preventiekosten. Die zijn telkens verbonden met een aantal mogelijke fouten. Die moet men uiteraard zoveel mogelijk proberen te voorkomen om de kosten te drukken. Dat is een groeiproces waar men doorheen moet. Men moet komen tot een beheersing en uiteindelijk tot een nieuwe manier van werken die leidt tot betere resultaten.

Ik heb verder nota genomen van de redenen waarom men zich onthoudt. Eén van de redenen is het feit dat we voor een deel zullen werken via besluiten. Ik wil er nogmaals de nadruk op leggen dat de manier van werken die we hier voorstellen meer garanties geeft voor de globale samenhang van de wetgeving en de volledige garantie geeft voor de betrokkenheid van het parlement. Het is een manier van werken die we nog niet zo vaak toepassen, maar die we in de toekomst wellicht meer zullen moeten toepassen. Het parlement staat terecht op zijn betrokkenheid, en kan ook ervaring van het veld inbrengen waarover de administratie of het departement niet altijd beschikken.

Ik denk dat ik diagonaal ben ingegaan op de meeste bedenkingen. De kern van de zaak is dat kwaliteit een harde en een zachte kant heeft. We hebben gezegd dat kwaliteit moet voldoen aan de gestelde eisen. Daarvoor moeten we een aantal dingen hardmaken : protocols maken en processen dynamiseren. Er is echter ook een zachte kant aan verbonden : mensen zijn verantwoordelijk voor hun daden. De grootste kwaliteit is misschien nog om er in onze voorzieningen telkens opnieuw in te slaan om bij verrassing betere dingen aan te bieden dan de mensen normaal verwachten. Ik zou dit alles bij manier van spreken kunnen vergelijken met een man die elke vrijdag aan zijn echtgenote een ruiker bloemen geeft. Dat is natuurlijk heel beminlijk, maar het gevaar bestaat dat die echtgenote na verloop van tijd die ruiker als vanzelfsprekend gaat beschouwen. Als dan door een of andere omstandigheid die ruiker bloemen eens achterwege blijft, dan zal plotseling twijfel ontstaan of de betrokkenheid nog wel even groot is.

Kwaliteit vraagt dus een voortdurende aandacht voor een zekere verrassing, een verrassing die u niet kunt inschrijven in protocollen of processen. U moet eigenlijk zoeken naar een manier om die verrassing ten goede in te bouwen. Dit is vooral een kwestie van menselijke aandacht en menselijke motivatie. In het verleden is gebleken dat veel van onze directies in tal van voorzieningen blijf geven van een hoge motivatie en dit zullen blijven doen, ook al worden de omstandigheden soms wat moeilijker. Ik hoop dan ook dat dit debat zodanig verlopen is dat de medewerkers op het terrein de nodige motivatie zullen blijven vinden om daar goede invulling aan te geven. (*Applaus bij de CVP en de SP*).

De voorzitter : Mijnheer de minister, u hebt er blijk van gegeven dat u niet alleen het parlement, maar ook de voorzitter au sérieux kunt nemen. Ik dank u voor uw uitbundig antwoord, maar ook voor de wijze waarop u dit binnen de tijdslimiet hebt gehouden. De dames waren trouwens zeer verheugd over uw laatste opmerking. (*Gelach*)

Voorzitter

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I**Algemene bepalingen en definities****Artikel 1**

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° sector : een aangelegenheid bedoeld in artikel 5, § 1, II van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, namelijk ;
- het gezinsbeleid (artikel 5, § 1, II, 1°) ;
 - het beleid inzake maatschappelijk welzijn (artikel 5, § 1, II, 2°) ;
 - het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen (artikel 5, § 1, II, 3°) ;
 - het beleid inzake minder-validen (artikel 5, § 1, II, 4°) ;
 - het bejaardenbeleid (artikel 5, § 1, II, 5°) ;
 - de jeugdbescherming (artikel 5, § 1, II, 6°) ;
 - de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale reïntegratie (artikel 5, § 1, II, 7°) ;

- 2° welzijnsvoorziening : de organisatie die opgericht is als rechtspersoon of door een rechtspersoon en die werkzaam is in een sector als bedoeld in 1° ;
- 3° sectorale erkenningsvoorwaarden : verplichtingen die als erkenningsvoorwaarden opgenomen zijn in de regelgeving per sector ;
- 4° erkende voorziening : een organisatie die met professionele deskundigheid een hulp- en dienstverleningsaanbod realiseert en die door de Vlaamse Gemeenschap op basis van de sectorale erkenningsvoorwaarden erkend is ;
- 5° gebruiker : een natuurlijke persoon of rechtspersoon die, al dan niet vrijwillig, een beroep doet op het dienst- en hulpverleningsaanbod van een voorziening ;
- 6° verantwoorde hulp- en dienstverlening : een hulp- en dienstverlening die gebruikersgericht wordt verleend en voldoet aan de vereisten van doeltreffendheid, doelmatigheid, continuïteit en maatschappelijke aanvaardbaarheid ;
- 7° kwaliteit: het geheel van eigenschappen en kenmerken van de hulp- en/of dienstverlening die van belang zijn voor het voldoen aan vastgelegde of vanzelfsprekende behoeften ;
- 8° kwaliteitsbeleid: de visie, de doelstellingen en programma's van de welzijnsvoorziening met betrekking tot kwaliteit, de evaluatie ervan en de wegen en de middelen daartoe, zoals deze formeel door de hoogste leiding van de organisatie tot uitdrukking zijn gebracht en waarvoor een verantwoordelijke wordt aangesteld ;
- 9° kwaliteitszorg: het aspect van de totale managementsfunctie dat alle activiteiten omvat die het kwaliteitsbeleid bepalen en ten uitvoer brengen en bijgevolg alle activiteiten omvat die het kwaliteitsbeleid, de doelstellingen en de verantwoordelijkheden vaststellen en deze implementeren met middelen als kwaliteitsplanning, kwaliteitsbeheersing, kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering binnen het kwaliteitssysteem ;
- 10° kwaliteitssysteem: organisatiestructuur, procedures, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, processen en middelen die nodig zijn voor het implementeren van kwaliteitszorg ;
- 11° kwaliteitsplanning: alle activiteiten die de voorziening ontplooit met als doel de doelstellingen en eisen voor de kwaliteit en voor de toepassing van de elementen van het kwali-

Voorzitter**Artikel 4**

teitssysteem vast te stellen ; ze omvat de beschrijving van het hulp- en dienstverleningsaanbod, de bestuurlijke (organisatie) en operationele (middelen) planning ;

- 12° kwaliteitsbeheersing: operationele technieken en activiteiten die worden aangewend om aan de kwaliteitseisen te voldoen ;
- 13° kwaliteitsverbetering: acties, door de hele organisatie heen genomen, om de doeltreffendheid en de doelmatigheid van activiteiten en processen te vergroten om zodoende extra voordeel te leveren zowel aan de gebruikers, aan de organisatie, als aan de samenleving in haar geheel ;
- 14° kwaliteitsborging : het geheel van geplande en systematische activiteiten, nodig om in voldoende mate het vertrouwen te geven aan derden dat de hulp- en/of dienstverlening voldoet aan de gestelde of overeengekomen kwaliteitseisen ;
- 15° kwaliteitshandboek : het document waarin het kwaliteitsbeleid is vastgelegd en waarin het kwaliteitssysteem van een welzijnsvoorziening is beschreven ;
- 16° kwaliteitseisen : de uitdrukking van de behoeften, of hun vertaling in een verzameling van kwantitatief of kwalitatief kenbaar gemaakte eisen, voor de kenmerken van de hulp- en dienstverlening om realisering en onderzoek daarvan mogelijk te maken.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Verplichtingen van een erkende voorziening of een voorziening die een erkenning heeft aangevraagd

Artikel 3

Een erkende voorziening verstrekt bij het vervullen van haar opdracht een verantwoorde hulp- en dienstverlening aan elke gebruiker.

– *Aangenomen.*

In het kader van de verplichting, die bij artikel 3 wordt opgelegd, ontwikkelt een erkende voorziening of een voorziening die een erkenning heeft aangevraagd een kwaliteitsbeleid dat erop gericht is op een systematische wijze de kwaliteit van de aangeboden hulp- en dienstverlening, alsook van haar werking te bepalen, te plannen, te verbeteren, te beheersen en te borgen.

Het kwaliteitsbeleid heeft minstens betrekking op :

- 1° het verstrekken van hulp- en dienstverlening waarin respect voor de menselijke waardigheid, de bejegening, de persoonlijke levenssfeer, de ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging, het klachtenrecht, de informatie aan en de inspraak van de gebruiker gewaarborgd zijn, en waarbij rekening wordt gehouden met de sociale context van de gebruiker ;
- 2° de doeltreffendheid van de aangeboden hulp- en dienstverlening en werking ;
- 3° de doelmatigheid van de aangeboden hulp- en dienstverlening en werking ;
- 4° de continuïteit van de aangeboden hulp- en dienstverlening en werking.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

§ 1. Het kwaliteitsbeleid wordt geconcretiseerd in de kwaliteitszorg, gebruik makend van middelen als kwaliteitssysteem en kwaliteitsplanning.

§ 2. Elke erkende voorziening of een voorziening die een erkenning heeft aangevraagd werkt een kwaliteitssysteem uit. Daarvoor zet de erkende voorziening haar kennis, vaardigheden, mensen en materiële middelen optimaal in.

§ 3. Elke erkende voorziening of een voorziening die een erkenning heeft aangevraagd maakt een kwaliteitsplanning op. Deze kwaliteitsplanning omschrijft het traject dat inzake kwaliteitsbepaling, -verbetering, -beheersing en -borging zal worden doorlopen. Het betekent daartoe de aandachtsgebieden en doelgroep van mogelijke gebruikers duidelijk af, alsook de middelen die men ervoor aanwendt. Het

Voorzitter

bevat tevens de kwaliteitseisen om de gemaakte vorderingen te meten.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

§ 1. Elke erkende voorziening of voorziening die een erkenning heeft aangevraagd maakt een kwaliteitshandboek op. Dit is een op schrift gesteld document dat minimaal volgende elementen bevat :

- 1° een weergave van het kwaliteitsbeleid waarin is opgenomen de missie, de objectieven en de waarden ;
- 2° een weergave van het kwaliteitssysteem ;
- 3° de aanduiding van de verantwoordelijke die met het kwaliteitsbeleid is belast ;
- 4° de door de voorziening aan de gemachtigden van de Vlaamse regering gegeven toelating om ter plaatse alle activiteiten te verrichten nodig om de uitvoering van de bepalingen van dit decreet te verifiëren en te evalueren.

§ 2. De concrete invulling van § 1, 1°, 2° en 3° gebeurt in functie van de aard en de grootte van de voorziening.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III**Slotbepalingen****Artikel 7**

§ 1. De bepalingen van dit decreet zullen per sector hun concrete invulling krijgen in de sectorale erkenningsvoorwaarden.

De Vlaamse regering zal binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van dit decreet in overleg met de betrokken sectoren de door haar vastgestelde erkenningsvoorwaarden en procedureregels voor erkenning en intrekking van

erkenning van welzijnsvoorzieningen in overeenstemming brengen met de bepalingen van dit decreet.

De Vlaamse regering wordt gemachtigd de bij decreet vastgestelde erkenningsvoorwaarden en procedureregels voor erkenning en intrekking van erkenning van de welzijnsvoorzieningen in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet, mits bekrachtiging door het Vlaams Parlement.

§ 2. De erkende voorzieningen moeten aan de herziene sectorale erkenningsvoorwaarden voldoen, uiterlijk binnen drie jaar na de inwerkingtreding ervan.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Swennen dat luidt als volgt :

Artikel 7

In § 1 het tweede en het derde lid vervangen door wat volgt :

"De Vlaamse regering brengt binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van dit decreet in overleg met de betrokken sectoren de erkenningsvoorwaarden en procedureregels voor erkenning en intrekking van erkenning van welzijnsvoorzieningen in overeenstemming met de bepalingen van dit decreet, in zoverre het regels betreft die niet bij decreet zijn geregeld."

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, met betrekking tot dit artikel wil ik erop wijzen dat de tekst, zoals die nu voorligt, het resultaat is van een amendement in de commissie die unaniem is goedgekeurd. Daarbij hebben we inderdaad beoogd die coherentiegaranties in de totaliteit van dit decreet – namelijk de kwaliteitszorg op een coherente wijze binnen alle sectoren in te voeren – veilig te stellen. Mijn eerste vraag aan de minister is dan of hij een zicht heeft op of ons een lijst kan bezorgen van de decreten waarin de erkenningsvoorwaarden en procedureregels zijn vastgelegd.

De discussie die door het amendement van de heer Swennen aangetrokken wordt, is immers beperkt tot die waarbij erkenningsvoorwaarden en procedureregels nog bij decreet zijn geregeld. Ik blijf er de voorkeur aan geven – wanneer wij uitdrukke-

Merckx-Van Goey

lijk stellen dat de regering per sector concrete invulling kan geven via sectorale erkenningsvoorwaarden – dat we dit in de toekomst voor alle sectoren kunnen blijven doen.

Het is weliswaar belangrijk te weten voor welke sectoren dit op dit ogenblik bij decreet is geregeld. Twee sectoren waar dit, althans volgens het bij besluit geregelde principe, op een heel goede wijze is geregeld, zijn de bijzondere jeugdzorg en de gezins- en bejaardenzorg. Mijn tweede vraag aan de minister luidt dan ook als volgt : als u zelf zegt dat de gezins- en bejaardenzorg vragende partij is om zo snel mogelijk deze nieuwe kwaliteitsregels ingevoerd te krijgen, wat zou dan de wijze van handelen moeten zijn – wat nog niet het geval is – om toch de erkennings- en procedureregels voor deze gezins- en bejaardenzorg bij decreet te regelen ? Wat zou de gang van zaken zijn ?

Ik heb ook een opmerking over het amendement zelf. Men zegt momenteel dat de Vlaamse regering haar teksten in overeenstemming kan brengen. Mijns inziens kan de Vlaamse regering steeds besluiten in overeenstemming brengen. Zij moet dit trouwens ook doen. Ik vraag me dan ook af wat de precieze meerwaarde is van de formulering in het amendement van de heer Swennen.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mevrouw Merckx, ik kan alle betrokken sectoren niet zomaar uit het blote hoofd opsommen. Het algemeen welzijnswerk maakt daar zeker deel van uit. Ik zal u zo snel mogelijk de desbetreffende lijst bezorgen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Die lijst is belangrijk om ons op een weldoordachte manier te kunnen uitspreken over de formulering van het amendement of de oorspronkelijke tekst.

Minister Luc Martens : Mevrouw Merckx, ik zal u die lijst binnen het half uur bezorgen.

Met betrekking tot de gezins- en bejaardenhulp kan men in het voorgestelde en goedgekeurde systeem meteen aan de slag gaan. Het parlement kan wel beslissen dat een en ander moet worden bijgestuurd. Het parlement kan eventueel zelfs beslissen dat alles anders moet worden georganiseerd. Het belangrijkste is echter dat men onmiddellijk aan de slag kan. In het voorliggende amendement moet eerst het hele proces nog eens worden doorlopen

en kan men pas over zeven of acht maanden aan de slag. Dat is het verschil.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Ik verwijs naar de uiteenzetting die ik in mijn algemene toelichting heb gegeven. Ik blijf erbij dat het nergens goed voor is dat de tekst wordt goedgekeurd zoals hij nu voorligt. Aan het daarin voorgestelde systeem zijn immers een aantal nadelen verbonden. We kunnen dit de nadelen van de machtiging met bekrachtiging noemen.

Ten eerste, in dat systeem bestaat er het gevaar dat het parlement niet op de hoogte is van het aanbrengen van de wijzigingen.

Minister Luc Martens : Dat begrijp ik niet helemaal.

De heer Marc Olivier : Mijnheer Swennen, u was er toch bij ?

De heer Guy Swennen : Ik heb het over de komende aanpassingen, niet over deze die al werden uitgevoerd.

Ten tweede, de wijzigingen zullen meestal in een globaal pakket ter bekrachtiging worden ingediend. Op deze manier is het zeer moeilijk om in extremis nog veranderingen aan te brengen.

Ten derde, het is onduidelijk wanneer de aanpassingen ter bekrachtiging moeten worden voorgelegd. Bij federale kaderwetten werden hiervoor uiterste data ingeschreven inzake de duur van de machtiging en de termijn voor bekrachtiging.

Minister Luc Martens : Het is onjuist om te stellen dat het parlement niet op de hoogte zou zijn. Het parlement wordt op verschillende tijdstippen op de hoogte gebracht. Dit gebeurt met dezelfde timing als voor een echt decreet. Men voert ook hetzelfde debat. Het parlement wordt dus wel degelijk inhoudelijk op dezelfde manier bij de werkzaamheden betrokken.

Tevens lijkt het me onwaarschijnlijk dat dit via een globaal pakket zou gebeuren. Men zit hier immers met een sectorale invulling. Er moet dus per sector overleg worden gepleegd. Dit betekent dat men dit nooit kan realiseren als een globaal pakket. Men heeft hier te maken met een zeer versnipperde sector. Men zal een aantal besluiten krijgen die de komende drie jaar bijna continu in de commissies aan bod zullen komen. U kunt dit nooit als een glo-

Martens

baal pakket afhandelen, omdat die sectoren als geheel veel te breed en gediversifieerd zijn. Het is dus onjuist dat men daar een globaal pakket zou krijgen.

Ik moet u er trouwens op wijzen dat men ook op andere vlakken deze techniek heeft toegepast. Ik denk onder meer aan het decreet van 21 december 1994, houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van november 1994, betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden. Daar heeft men die techniek ook toegepast en ik kan er nog andere aanduiden. Telkens bleek toen dat het parlement daar zijn volle rol kon in spelen.

Het parlement zal dus ook hier zijn rol kunnen spelen. Het grote voordeel is dat men een coherente wetgeving krijgt die sneller werkt. Het is vooral die helderheid die we moeten trachten in te brengen. Doen we dat niet, dan worden we gevangene van een verleden. Want waarom werd vroeger nu eens gekozen voor een besluit en dan weer voor een decreet ?

Vandaag is de context anders. We willen juist – en ik pleit daar ook terecht voor – een grote helderheid en transparantie. Die krijgt u met de benadering die we nu hebben, met de volle betrokkenheid van het parlement. Met andere woorden, u blijft in uw volle bevoegdheid en in uw volle opdracht.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Ik blijf erbij dat het een techniek van volmachten is.

Minister Luc Martens : Een volmacht zou betekenen dat u niet meer meespeelt, mijnheer Swennen. Ik leg er juist de nadruk op dat u voluit meespeelt.

De heer Guy Swennen : Het enige wat mijn amendement voorstelt, is dat wat nu bij decreet geregeld is, bij decreet verder dient te worden geregeld. Dat is alles.

De voorzitter : De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 8

De Vlaamse regering organiseert per sector het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit

decreet en bepaalt nadere regels met betrekking tot de wijze waarop de erkende voorzieningen of de voorzieningen die een erkenning hebben aangevraagd aan haar of aan de erkennende openbare instelling dienen te rapporteren over het door hen gevoerde kwaliteitsbeleid en over de naleving van de sectorale erkenningsvoorwaarden, alsook met betrekking tot de frequentie van deze rapportering.

Elke erkende voorziening of voorziening die een erkenning heeft aangevraagd verplicht er zich wel toe de gemachtigden van de Vlaamse regering toe te laten ter plaatse het gevoerde kwaliteitsbeleid te verifiëren en te evalueren en alle stappen te ondernemen die daarvoor noodzakelijk zijn.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Van Den Heuvel dat luidt als volgt :

Artikel 8

Een derde lid toevoegen, dat luidt als volgt :

"De Vlaamse regering legt, uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van dit decreet, een voor alle sectoren geldende regelgeving vast met betrekking tot het klachtenrecht, de informatie aan en de inspraak van de gebruiker."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 9

De Vlaamse regering legt driejaarlijks een rapport voor aan het Vlaams Parlement waarin de evolutie van de kwaliteitszorg binnen de welzijnsvoorzieningen wordt aangetoond.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

§ 1. Onverminderd § 2 stelt de Vlaamse regering per sector de datum vast waarop dit decreet in werking treedt.

§ 2. Artikel 7, § 1 treedt in werking op 1 januari 1997.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.45 uur.*
